

14

fordítás

- J E S U R U N -

Hittani tanulmány.

irta

Both Antal
ny.gimn.tanár.

Balassagyarmat.

I. Fejezet.

A név.

Ennek a szónak jelentését a szótár következőképpen írja le: "becsületes, jámbor nép, vagy leszármazottja a jámbor népnek "kis Izrael"? költői, becézó neve Izrael népének.

Ezzel a szóval az Oszövetség folyamán gyakran találkozunk; Mózes Móz.V.32. éneke többek között mondja: "De meghízék a szerelmes és hátra ruga". Itt U.ó.jegyz. a "szerelmes" héber szerint "Jesurun" vagyis az igaz, boldog; gyöngéd mellé neve Izraelnek. Mózes áldásában pedig az áll: "Ő a legigazabbnál király lesz" vagyis az Isten Jákob sokaságánál, a Jesurun"nál és ismét: V.33.5. "Nincs más Isten, mint a legigazabbnak Istene." hol a héber szövegben az V.33.26. igaznak ugyancsak "Jesurun" felel meg.

Izaiás pedig így szól egy helyen: "Ne félj én szolgám Jákob, és Izai.44.2.te, legigazabb, kit választottam"; Jeremiásnál ezt olvassuk: "Mi dolog az, Jer.11.15.hogy az én kedveltem, házamban oly sok vétket cselekszik?"

Mily gyöngéd érzelmekkel kapcsolta magához az Ur ezt a népet Oz.11.1. mutatják e szavak: "Mig gyermek volt Izrael, szerettem Őt.... mintegy dajkája a karjaimon hordoztan őket."

Emiatt az Ur "én népem"nek nevezi azt, melyet szeret, mely meg-Oz.1.10. tartja parancsait és "nem népem"nek azt, mely hűtelen lett az Urhoz.

Amint Szent Pál is írja: "És leszen, hogy ama helyen hol nekik mondatott: Róm.9.26. Nem én népem vagytok ti: ott hivatnak az élő Isten fiainak!" Ezek a szavak a pogányok felvételére vonatkoznak. A pogány nép u.i., mely nem volt az Istennek kegyelmet nyert szeretett népe, Isten népévé lett, s ugyanazon helyen /Palesztinában/, hol a földi izraelitákról mondatott, hogy megszűntek Isten népe lenni, fognak a lelki izraeliták/pogányokból lett U.o.39.j. keresztények/Isten fiainak neveztetni. Ezeket a pogányokból lett ke-

Oz.2.23. resztényeket az Istennek ^{kedves} tetsző népet /-Jesurun/a próféta új vetésnek nevezi s, hogy ez új nép alatt a Messiásnak választott népe értendő, kitűnik az összefüggésből és így fogják fel más próféták is és Pál. ki e U.o.31.j. helyet különösen a pogányokból hivatottakra alkalmazza;

Jeremias ide vonatkozó szavai ezek: "Ime eljönnek a napok, ugymond az Ur, és új szövetséget szerzek Izrael házával és Juda házával; nem azon szövetség szerint, melyet atyáikkal kötöttem az napon, melyen megfogván kezéket, kihoztan őket Egyiptom földéről, mely szövetséget felbontottak s én uralkodtam rajtuk ugymond az Ur: hanem ez leszen a szövetség, melyet Izrael házával kötök ama napok után, ugymond az Ur: Az én törvényemet belsejökbe teszem és szívökbe írom azt és nekik Istenök

Jer.31.31.-leszek és ők népemmé lesznek!" "az Oszövetség melyet Isten Izraellel 33. Egyiptomba kötött, külső törvény volt, kőtáblákon írva, sok, külső vallási szabályokkal és állami intézvényekkel az új szövetségnek belső, kegyelem által a szívbe írt törvénynek kellett lennie, melynél fogva az

Zsid.8.14.j. ember lélekben és igazságban szolgálhasson az Istennek" miként maga az Üdvözítő kijelentette: "De eljön az óra és most vagyon, mikor a z igaz

Ján.4.23. imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát; mert az Atya is ilyeneket keres, kik imádják őt." Megmagyarázza ennek értelmét Pál: "Mert nálunk van a körülmetélés, kik lélekkel szolgálunk az Urnak és dicsek-

Filip.3.3. szünk Jézus Krisztusban és nem testben helyezük bizodalunkat;"Kik Istent lélekben és igazságban imádjuk s nem az érzékiségben külső származásban,a szertartási törvény megtartásában bizunk,hogy azok által Isten előtt megigazolunk,hanem minden bizodalunkat csak Jézus Krisztus váltáság művében helyezük."

U.c.4.j. Ezek a szentirási helyek és magyarázatok világossá teszik előttünk a "Jesurun" fogalmát,s egyuttal azt is,hogy hol található fel a megigazulás vagyis az Isten előtt való kedvesség állapota s annak külső és belső feltételei.Csakis az Új szövetségben és nem az Ó-ban lehet Zsid.8.13 ezt feltalálni mert az Ó ekenyészett,elavult,és mert az ószövetségben elő"választott népet" az Ó hűtlenségök miatt,mert nem maradtak meg az Úr szövetségében megvetette és elvetette őket.Ha pedig megvetette az " 8.9. Úr ezt a ószövetségi népet,már nem lehet egyuttal kedves,azaz Jesurun.

Mégis a talmud,mely nem ismeri el az ujszövetség érvényét,szó szerint,érzékileg értelmezi az ószövetség szavait s nem enged meg lelki származást s csak a testileg Ábrahámától származó népet nevezi" én népem"nek,Jesurunnak,csak a testi körül metéltséget tartja Isten előtt kedvelt állapotnak,minden más népet pedig kizár az Istennel való egyesülés benső viszonyából s őket a "Góg"névvel illeti mi ellentétet akar kifejezni a Jesurunhoz.

Lássuk tehát a kedvelt nép benső lényegét,hivatását,szerepét a kinyilatkoztatás szavaiban és értelmében,hogy megértsük mit jelent az Ábrahámától való testi leszármaztatás önmagában véve.

II;fejezet.

Az igetörvény.

A választott népről nem lehet tiszta fogalmunk mielőtt az igetörvénnyel legalább főbb vonatkozásokban meg nem ismerkedünk.

Az ember életében sokféle törvényt képzelhet el;megvannak a testnek,szellemléknek,különleges törvényei.Ilyeneket már eddig is sokat fedeztek fel tudósok,gyártottak politikusok s gondosan ellenőrzik a végrehajtók.Sőt a tudomány egész munkája abban merül ki,hogy mindig újabb törvények után kutat.

Az életműködésnek,mint erkölcsnek törvényei,mégis két fő szempont szerint csoportosíthatók legalkalmasabban eredetük szerint u.m. emberiekre és isteniekre,amennyiben az előbbi tulnyomó részben pusztán emberi erőtől származik,az isteni törvény pedig a kinyilatkoztatás forrásaiból meríti szabályait.

Mellőzve most a kétféle törvényhozó erőnek egymásra vonatkozó kölcsönhatásának fejtegetését,pusztán abból a kétségtelen tényből indulunk ki,hogy van egy törvényforrás,mely magától az Úrtól ered,mely az emberekkel természet feletti módon közöltetett,először ugyan csak a zsidó népnek lőn kinyilatkoztatva majd Krisztus által az egész pogány

világnak ki lön hirdetve s így csaknem 2000 év óta az egész emberiségre kötelező ereővel bír.

Minthogy pedig ez a törvény az Őszövetségben mint az Ur beszéde, szava, igéje közöltetik, az újszövetségben pedig a megtetstesült Isteni Ige által nyilatkozik az egész kinyilatkoztatásban foglalt törvények összegét joggal nevezhetjük Igetörvénynek. Ezzel szemben minden más törvényt, rendszabályt és utasítást, mit az emberek ezen kinyilatkoztatott törvényre való tekintet nélkül létrehoznak, pusztán emberi törvénynek tekintünk, megjegyezvén, hogy azért itt is működik az Isten keze, de még sem oly feltűnően mint amott.

Ez Igetörvény önmagára nézve számos helyen nyilatkozik, melyből kitűnik annak karaktere, rendeltetése, ereje, jelentősége, a temérdek vonatkozásból csak néhányat idézünk olvasóink elé: A legrégebb állapotokat híven tükrözi ez a sor: "Megcselekvé tehát Nőé mind, amiket Isten neki Móz. I. 6. 22. parancsolt vala." S ép ez isteni parancsok teljesítése által lett Ő igaz és tökéletes férfiu nemzetsége között. "Es ugyanezt követeli a megtetstesült Ige is, midőn elküldi apostolait azzal a feladattal, hogy tanítsák Mát. 28. 20. az embereket megtartani mind miket parancsolt nekünk, embereknek.

Ez volt titka és magyarázata Isten ama elhatározásának, hogy Abrahámban áldattak meg a föld minden népei "azért, hogy Abraham engedelmeskedett szavannak mondja az Ur az irás szerint- és megőrizte parancsot Móz. I. 26. 5. láttaim, meghagyásaimat és a szertartásokat és törvényeket megtartotta"

Ez a törvény közvetlenül az Urtól származik: és hozzája Mózeshez menének Izraél fiai is, kiknek megparancsolá mind, miket halott vala Móz. V. 34. az Urtól a Sínai hegyen "Ez örök törvény" Tartsd meg ez igét törvényül magadnak és fiaidnak mindönkre! "Magára a tízparancsra vonatkoznak az 1/M. II; 12. 24. igék "Ezen igéket mondá az Ur a ti egész sokaságotoknak a hegyen a tűz és felhő és homály közepéből nagy szóval, semmi többet azokhoz nem adván M. V. 5. 22. Ettől függ az ember boldogsága: "Tartsátok meg tehát és cselekedjétek, amiket nektek parancsoltak az Ur Isten, ne térjétek se jobbra se balra, hanem azon uton járjatok, melyet parancsolt a ti Uratok és Istenetek, hogy éljétek és jól legyen dolgotok és napjaitok meghosszabuljanak M. V. 5. 32. örökségetek földjén"

Ehhez csatlakoznak aztán a magyarázatok, miket a 10 parancsához maga Mózes fűzött, egyéb itéletek, meghagyások, szertartások, rendelkezések, melyek egyetemben Igének vagy Ur utjának neveztetnek állandóan a szent Irásban s együttvéve amín Tóra, mely a zsidóknak ma is az a talizmánya, mely őket örök életük^e teszi, míg a többi nemzetek saját törvényeik alkalmaztatása mellett hosszabb-rövidebb ^{idő} alatt eltűnnek. A Tóra titka az egyedüli magyarázata az Ő nagy sikereiknek, melyek a többi népek bosszankodását lépten nyomon kihívják, ez a bosszankodás kisebb nagyobb üldözésekben pogromokban ha ki is tör néha, de azért a pogány ver fellobbanásai még eddig sohasem tudtak győzedelmeskedni a Tóra hivein.

S amit a durvaság és nyers erő nem tud legyőzni azzal szemben a tudomány nagy/hangu és nagyképu magállapításai ép oly tehetetlenek,

mert az isteni szózat látszólagos egyszerűsége és együgyűsége s. az azt követő emberek igénytelensége voltaképp a világi erő és ész által bevenhetetlen erődítmény, mely felett az Isteni Lélek lebeg. S ez a mai korban már annyira szembeötlő, hogy hivatalos közlöny jelenik meg "Veltkapf" czimen, mely a zsidóság ellen, e maroknyi nép ellen a világ népeinek harcát hirdeti. Nem nevetséges ez a "nemzetek" részéről és nem fenséges-e a *Tóra* részéről?! Ennek a őszövevségi törvénynek teljesítéséből van az áldás, elhanyagolásában az átok, melynek érvénye bámulatos cselékmények által igazoltatott az ókorban, érvénye tapasztalható napjaink eseményeiben és érvénye megmarad a világ végeig, mert egy természet fölötti kéz örökös maradásán, mint azt világosan kifejezi az irás szava, melyet Mózes jegyzett fel: "Aki pedig az Ő szavát/prófétáét/, melyet nevemben szól, hallgatni nem akarja, én leszek

Móz.V.28. bosszuállója."

19.

Az ígertörvény *Summáját* tehát a *Tóra* tartalmazza, ez a törvénykönyv, mely a zsidók világhatalmi előre törésének alapja. Ezt egészítik ki a zsoltárok, lelkesen zengedezvén e törvény népéről, erejéről, fenségéről ezt a próféták, midőn annak magasabb értelmű teljesítésére vezették nek előfényt, ezt igazolják a történeti szent könyvek, melyek a történet eseményeiben mutatják ki azt, hogy mikor a nép ragaszkodott a törvényekhez, jól ment dolga, midőn pedig elhanyagolta azokat, érezték

kir.IV.17. a törvényhozó bosszuálló kezének súlyát.

23.

III.fejezet. A választott nép.

I.rész. A Karakter.

Ez tehát az ígertörvény, mely alapja az Isten országának, azért általában Isten országának neveztetik. Erről az országról így ír a magyarázó: "Először Isten első szülőinek bűnbánó családjában alapította meg azt és áldásul rendelé minden maradékaira nézve; de az emberek megvesztegetett akarata az isteni kegyelem elé oly akadályokat gördített, hogy az csak Isten utódainak jámbor nemzetségében, utóbb pedig csupán Noé családjának egyik kisebb ágában, Ábrahám házában, tartotta fenn magát, kinek Isten parancsot adott, hogy bálványozásba merült hazájából költözzék ki és azon tartományba menjen, melyet ő fog mutatni neki. Így virágzott az Isten országa Ábrahámnak az Ő fiának Izsáknak és unokájának Jákóbnak egyszerű sátoráiban, először mindig csak egyes, kevésszámú családoknál. Ábrahám, Izsák és Jákob után Isten egész népben t. i. ezen pátriarkák utódaiban alapította meg azt, miután ők Mózes alatt Egyiptomból kiköltöztek és atyáik földjére Kánaánba visszatértek. Közül kétezer évig egyedül Izrael népére volt szorítva az Isten országa; de Ábrahám egyik testszerinti maradéka által, ki egyszersmind Isten fia, t. i. Jézus Krisztus által, ki kellett terjednie lassankint minden népekre, hogy azok áldásokban részesüljenek, melyeket az emberiség a vétkek által elvesztett vala. Eképen tehát az Isten országa, a szent religió, először egy családban, azután egy nemzetségben, utóbb egy egész népben lón megállá-

pitva, végre pedig minden népek religiója lett, azaz fokozatban fejlődött ki, mint minden, minek állandónak kell lennie e földön... E fokozatok kö-

Vulgata, zönségesen a patriarkai, a mózesi és keresztény kijelentésnek neveztet-
Rev. a szt.
evan-hoz. nek."

Izrael népe tehát az a nép mely szerncsés lön az Ur törvényei-
nek hordozójává lenni, hogy azt először önmagában évezredekben át melen-
gesse míg eljött az idő, hogy e törvény az emberiség közkincsévé legyen.
Nézzük e nép karakterét, hogy meg lássuk, mivel érdemelte ki ezt a kitün-
tetést azon népek felett, melyek őt számarányra, hatalomra, szellemi és
lelki kulturális és gazdasági és katonai tekintetekben messze tulszár-
nyalták. Erre nézve így nyilatkozik az irás szava: "Mikor a Fölséges el-
osztá a nemzeteket, mikor elkülönzé Adám fiait, akkor állapítá meg a né-

Món. 32.8. pek határait Izrael fiainak száma szerint. Vagyis a magyarázat szerint:
"már a babiloni toronyépítés után történt néposzláskor gondoskodott Is-
ten Izraelről s a népek között kitűzte a határokat Izrael fiainak szá-
ma szerint. Mások szerint már a néposztáskor tekintettel volt az Ur Iz-
raelre, mert az emberiséget 12 főnemzetségre osztá, vagy 70 népre, azon
70 lélek szerint, kik Egyiptomba mentek vala. A görög fordításban: Isten
Angyalainak száma szerint, kik t. i. a népek őrizetére rendeltettek s kik-
nek száma a rabbik szerint 70, úgy, hogy e vers értelme ez lenne: a népe-
ket az angyalok között osztá el, Izrael népét pedig magának tartá fenn.

M. o. jegyz. Így vélekedik több szt. atya! "Igy van ez megírva máshelyen is: "Minden
Sirák 17. nemzetnek rendelt kormányzót; de Izrael nyilvánosan az Isten része lön".

14. És, hogyan választá magának az Ur a népet meghatóan írja le a
proféta mondván: " Ezeket mondja az Ur Isten Jerusalemnék: A te gyökered
és nemzetséged Kánaán földéről való; atyád ammoreus és anyád céti nem.
És mikor születted, a te születésed napján nem metszették el köldököd
és vízzel nem mostak meg, hogy egészséges légy, sóval nem sóztak meg ru-
hában sem takartak; Nem szántak meg tégedet, hogy ezekből valamit csele-
kedtek volna veled, könyörülvén rajtad: hanem a föld színére vetettek,
megutálván lelkedet, amely nap születted. Én pedig elmenvén melletted,
láttalak téged eltapodtatni véredben, és mondám neked, mikor tenvéredben
voltál: Elj! igen mondám neked. A te véredben élj! Megsokasítottalak téged,
mint a mező fűvét és megsokasodtál és nágyá lettél és bementél és asz-
szonyi ékességet nyertél, emlőid megnövekedtek és szöröd kiütött; de me-
zitelen voltál és vakon szégyenséggel. És melletted elmenvén, láttalak té-
ged; és ime eljött időd a szenvedők ideje és rád teriteném ruhámat és be-
födné, gyalázatodat. És megesküdtem neked és szövetségreléptem veled, úgy-

Ezek. 16. mond az Ur Isten, és enyém lettél!"

3-8. Ezt öntudatosan fejezi ki Salamon király: "Szolgád azon nép
között vagyon, melyet választottál a szántalan nép között, melyet nem le-
Kir. III; het számba venni és megolvasni a sokaság miatt."

3.8. És határtalan volt az a szeretet, melyet az Ur a hatalmas és
rettenetes, אהבה, az ő szerelmesére fordított. Pazarul szórta isteni von-

zalmának kegyeit ez "utszéli"teremtésre az Ur. Se szeri, se száma azoknak a képeknek, melyekben a próféták a zsoltáros és Maga az Üdvözítő és érzékeltették ezen természetfölötti hajlandóság nagy voltát; ezen kijelentések refrainje pedig ez a gondolat: "Forrón szereti az Ur Izraelt és megbocsát az Ő népének" Legkedveltebb hasonlat a szőlőtő, melyen az Ur a szentségnek és igazságnak legizletesebb gyümölcseit érleli. Ezért nevezi Izraelt szerelmesének, igaznak, boldognak, kedvesnek szóval יְהוָה אֱלֹהֵינוּ na

De sajnos sem Izrael, sem Juda nem volt mindig méltó e különös isteni kegyre, mellyel út a Teremtő a többi nemzetek fölött kitüntette, mert hálátlansága miatt sokszor elfordult attól a Lénytől, ki magát egyszer mint oda adó hitvestárs, másszor mint igazságos bíró, majd mint gondos család apa, Ur, Király vezér, és Megváltó mutatja be, kiválasztottjának még az elvettetésben is örök életet biztosít.

Valóban meghatók azok a keserű panaszok, szemrehányások, melyekkel az Ur bánatát fejezi ki e nép hűtlensége felett. Szép szó, hivas, kére-
rés jutalom, büntetés, ígéretek, menydörgés és égháború száll és szól az eltévedt fiak felé csak hogy visszatérjenek az Urhoz, ki hozzájuk mindig hű és szerető volt. S ennek az Isteni indulatnak fenségesebb megnyilatko-
kozása nem lehetett, mint az Üdvözítő szeméből kifördülő könnyecsepp, melyet a hajthatatlan nyaku és keményedett szivü nép vaksága és süket-
sége sajtolt ki bánatos szeméből. Az isteni kegyességnek szava volt az utolsó Istenhozzád, mielőtt így sóhajtott fel az Üdvözítő: "Jerusalem! mely megölelöd a prófétákat és megkövezed azokat, kik hozzád küldettek, hány-
szor akartam egybe gyűjteni fiaidat, mint a tyúk egybe gyűjti csirkéit
Mat. 23. 37. szárnyai alá és nem akartad! Ime pusztán hagyaték nektek a ti házatok."

És azóta nincs az ő templomokban áldozati tűz, mely megeméssze az Istennek tetsző áldozatot; azóta nincs frigyszekrény, hol megpihenjen az Ur dicsőségének fényes oszlopa, azóta üres a szentély, mert elhagyta azt a Ur csak a hideg kőtáblák meredeznek az ég felé, mint a felkiáltó-
jelek az Üdvözítő szavai után: "Ne gondoljatok, hogy majd én vádolkak ti-
teket az Atyánál; van aki vádol titeket, Mózes, kiből ti biztok."
Jan. 5. 45.

És azóta saját halotti lepleikben járnak Ábrahám testi fiai, az imaházakban idegesen mozogva még imaközben is, mint szaladgálnak a méhek a kaptáraikban, ha az anya elveszett; ez a nyugtalanúság ömlik el még imáikon is.

És, midőn elhangzott a véres kereszttről az isteni szó: "Atyám bocsásd meg nekik; mert nem tudják mit cselekednek;" ez volt az utolsó üzenet, mely a mennyből hangzott feléjük, s melynek első hivatott vendégei Ábrahám testi fiai valának. Valóban! Így szeretni csak egy Isten tudott! Boldog a nép, melyet Isten ennyire szeretett, de még boldogtalanabb ha e titkos vonzalmat meg nem értette, vagy megértve nem követte.

2.rész.

A testi Izrael karaktere,

A Erények.

E nép jellemét hiven és tisztán rajzolják azok a könyvek, melyeket ő maga szenteknek tart s melyeket Isten sugallatára saját népének gyermekei irtak. Történetének elején mint durva és feletébb érzéki nép jelenik meg, mert belőle az elnyomatás és rabszolgasors minden nemesebb vonást kiölt. Általános jellemzést Akior, Ammon minden fiainak vezére, következőkben foglalja össze Holofernes, az asszi riusok vitézei fejedelme előtt, midőn ez megtámadni készült Izrael fiait, mitől Judit vakmerő tette szabadította meg népét. Akior így szólt: "E nép a kaldeusok nemzetségéből való. Ez először Mezopotámiában lakott, mert nem akarták követni atyáik isteneit, kik a kaldeusok földén voltak; elhagyván azért atyáik szertartásait, melyek az istenek Nőz. V. 11. 1- sokaságában valának, a mennynek egy Istenét tisztelték, ki meg is pa- 5. 12. fej. rancsolá nekik, hogy menjenek ki onnét és lakjanak Kárában.... ki menvén pedig a vörös tengerből, Sina hegyének pusztáit foglalák el, melyekben ember soha nem lakhatott, sem ember fia nem nyugodott. Ott a keserű források megédesültek nekik itatra és negyven esztendeig az égből nyertek eledelt. Akárhová mentek kézi és nyíl nélkül, paizs és kard nélkül, az ő Istenök hadakozott értük és győzött. És nem volt aki bosszantsa e népet, hanem csak mikor eltávozott az ő ura Istene tiszteletéből. Valahányszor pedig a magok Istenén kívül mászt tiszteltek, ragadományra adattak és kardra és gyalázatra. Valahányszor pedig megbánták, hogy eltávoztak az ő Istenök tiszteletétől, a mennyi Istene adott nekik erőt az ellenállásra... És amíg nem vétkeztek Istenök színe előtt, jól voltanak, mert az ő Istenök gyűlöli a gonoszságot. Így ez évek előtt is, midőn eltávoztak az utról, melyet Isten adott vala nekik, hogy azon járjanak, kiirtattak a viadalok által sok nemzettől és közülük nagy sokan fogva vitettek azon földre, mely nem övék.

Aminap pedig vissza térvén Urokhöz Istenökhöz, a szétszórásból, melyben szétszórva voltak, egybegyűjtettek és fölmentek mindezen hegységekre és ismét birják Jerusalemet, hol az ő szentélyök vagyon. Most azért Uram tudakozódjál; ha van valami vétkek az ő Istenök színe előtt; menjünk fel hozzájuk, mert bizonynal kezedbe adja őket Istenök és a te hatalmad igája alá vettetnek, ha pedig nincs vétke e népnek az ő Istene előtt, nem állhatunk ellenök, mert Istenök megoltalmazza

Jud. 5. 5. -25. Őket és gyalázatra leszünk az egész földön."

Ezen jellemzés szerint e nép lelkületének fővonása az istentisztelet, emiatt hagyja el hazáját, otthonát; ez Isten tiszteletétől való elhajlás büntetése a szétszórás, melyből fakad a nemzetközi veszedelmes miazmája, mely megfertőzheti a többi nemzet békés életét is. De lássuk először az erényeket, melyek e népet diszítik, hogy megértjük az ő jellemének fogatkozásait is.

A Vallásosság.

A vallás az egy Isten eszméjének megmentése, hordozása és elterjesztése, szóval az igaz religiónak ápolása volt Izrael népének eredeti hivatása; ezt a hivatást nyerte magától az Istentől, ki számtalan csodálatos jelenséggel bizonyosságot tett erről a zsidó nép, mint a többi nemzetek előtt is. A többi nemzetek népek és nyelvek kivétel nélkül mind eltértek az igaz Isten tiszteletétől és a sok Isten hívés, a polytheismus terjedt el az emberek között, minek a bálványozásnak ezerféle fajtája s a pogányság, vagyis a gonosz szellem kultúsa, a satanismus lett általános következménye. A pogányságban is tudtak a népek hatalmas nemzetekké kialakulni, óriási birodalmakat kifejleszteni, katonai és kulturalis téren kiváló teljesítményeket létrehozni, de a szívnek és észnek magasabb rendű ajándékait, a szentséget és igazságot nem bírták megőrizni az igaz Isten ismerete és tisztelete nélkül, ennél fogva minden anyagi és állami berendezkedés összeomlott, bármily nagyszerűnek látszott is. Összeomlott a zsidó állam önállósága is, de csak akkor, midőn az igaz religió tovább fejlődését nem akarta támogatni Izrael és ha egy újabb szétszórásba kergettetett, ez kétségtelen bizonyossága annak, hogy Izrael vétkezett az Ő Urának Istenének színe előtt s e szétszórás addig meg sen szünhet, míg ismét vissza nem tér ~~az~~ az Ő Urához Istenéhez, ki a Krisztus.

Istenfélelenség kezdete a bölcsességnek és kezdete egyúttal a zsidó jellemnek is. Ebből ered minden jó tulajdonsága és ennek elhanyagolása oka minden bűnének. Ennek az istenes lelkiületnek leírását így adja maga a proféta: "Old meg az istentelenség köteleit, old le a szorongató köteleit, bocsásd szabadon az elnyomatottakat és törj össze minden igát. Szegd meg kenyeredet az éhezőknek s a szegényeket és bujdosókat fogadd házádba; midőn mezitelen látsz, főd be őt és ne nézd le a te

Iz. 58. 6-14 testedet."

Ez a vallásosság annyira bele ment a nép jobbjanak testébe és vérebe, hogy összeolvadt fajiságával, miáltal Izrael népi, nemzeti egysége még a szétszórásban is sértetlenül fennáll, mit a mózesi szertartások hü betartása, a vallásosság biztosít. Ugy, hogy azt kell mondanunk, hogy a zsidó vallás a nép vallása s ez a körülmény idézi fel azt a furcsa harcot, melyet egyes tudósok és közvitézek vivnak egymással. annak eldöntése végett, vajjon a zsidó vallás-e vagy "faj". De mert nem vizsgálják eléggé az irásokat, nem jönnek rá az egyszerű tényre, hogy ez a vallás a "fajiság" vallása egyúttal. Hatalmas erő ez, melyet egyetlen más nemzetbeli nép sem tud ily mértékben felmutatni, mert egynek vallása sem fedti teljesen az Ő nemzetiségét s így ha elszóródik a nagyvilágban, ott elveszt népi karakterét is és nyomtalanul beolvad az Ő környező nép lélekbe,

Hogy az Ur maga népének vezéré^é azt a férfiut választá, ki Móz. II. 2. fajtetstvéreinek védelmében azerószakoskodó egyiptomit megölte, és a ho-
11.

mokba rejtette, azt látszik jutalmazni, ^{ki} fajvédelem tekintetében a legtöbb bátorságot mutatta s aki fajának védelmére kél még az Isten

Móz. IV. 14. felgerjedt haragjával szemben is és ez a fajszeretet a haragvó Istent
12-20. ki az egész népsokaságot, mint egy embert, ki akarja irtani, engedékenységre bírja s megbocsát a vétkező sokaságnak.

És midőn az Ur külömbséget tett az egyiptomiak és zsidók között, azok barnai, és ezek barnai között azt a parancsot is adá nekik:

Móz. II. 11. 7 Ne imádd azok istenét, se ne tiszteld azokat "mert" nem illik hozzád, hogy idegen istenek előtt meghajolj "A Mózesi könyvek elseje még általános emberi körül mozog, de a következő négyben mindjobban kidomborodik a fajiság védelme, mely a polgári törvényekben azt minden elképzelhető támadás és balsors ellen isteni garantiával biztosítja. És a mint a következmények s a zsidó nép sorsa mutatják, teljes hatállyal biztosították is. Más vallásúvá lenni tenát a zsidó előtt annyi, mint mas nemezt ^{de} ~~ivé~~ lenni, mint ezt Dávidnak Saulhoz intézett szavai igazolják: Átkozottak az emberek fiaai, "Kik ma engem kivetettek, hogy ne lakjam az Ur örökségében mondván, Eredj, szolgálj idegen Isteneknek." Izrael országa, Jehova öröksége vagyis az istenszolgálat és fajiság egy fogalom alá esik e népnél. Jónás próféta inkább meg akar halni sem, hogy népének vesztét lássa, azért menekül fut az Ur színe elől, nehogy a pogányok megmenekülése által saját népének vesztét hirdesse.

Kor. I. 26. 19.

Ján. 4. 3.

4. Rész.

Az Ur dolga.

Ebből folyik jellemőknék ^{at} a vonása, hogy az Ur dolgát mindennél előbbre helyezi. Ez az Ur dolgában való buzgólkodás serkentette őket arra, hogy a babiloni fogság után hozzá fogjanak a templom u. na építéséhez, a mózesi istentiszteletnék és Izrael Országának helyreállításához "és elrendelték a levitákat husz esztendőstől és feljebb, hogy szorgalmazzák az Ur dolgát."

Ezdz. I. 3. 8.

Ez a buzgalom arra készíti, hogy életét veszedelmek között az Urért és népéért kockázza tegye, mint ez a jellemvónás Judit dicséretében ki van emelve: "Áldott az Ur, ki.....ma a te nevedet úgy felmagasztalta, hogy el nem távozik dicséreted az emberek szájától...mivelhogy nem kimélted életedet a Te nemzetségecé szorongatásáért és sanyaruságáért, hanem elejét vetted a romlásnak a mi Istenünk színe előtt."

Jud. 13. 25.

Ugyan ez a lelkiület hevitette Esztert, a híres perzsa királynőt, midőn így szól nagybátyjához Mardocheushoz: "Eredj és gyűjtsd egybe mind a zsidókat...és imádkozzatok érettem. Ne egyetek és ne igyatok három nap és három éjjel; én is szolgálóimmal hasonlóképen böjtölni fogok és azután hivatlan bemegyek a királyhoz, a törvény ellen cseleked- Eszter 4. 16vén és magamat halálos veszedelemre adván."

Igy áldozták sokan az Ókorban a zsidók közül magukat az Ur

parancsaiért;áldoztak azért pénzt és életet s a tórához való ragaszkodás ma is terem közöttünk számos hasonló esetet.

S ez a tórához, az Ur dolgához való ragaszkodás annál erősebb, mert egyuttal fajiságuknak is biztosítéka. A templom építő így buzdítja társait ellenségeikkel szemben "Ne féljetek tőlök. A nagy és rettenetes Urról emlékezzetek meg és hadakozzatok atyátok fiaiórt, fia-Ezdr. II. 4. itokért és lányaitokért, feleségeitekért és házaitokért."

19. Az Ur dolgaért való áldozatkézséget jelenti az a körülmény hogy Ezdrás a népet nem terhelte adókkal, az építéssel járó nagy kiadásokat s a különféle reprezentációs kiadásokat, banketteket nem a nép terheléséből fedezte, hanem saját jövedelméből, melyet a perzsa király - Ezdr. II. 6. nál betöltött pohárnoki tisztéből huzott.

15. A készség és hajlandóság a szent dolgok, az Isten ügye iránt abból a szoros viszonyból ered, mellyel magához füzte e népet az Ur. Bár sok küzdelmébe került az Isteni Gondviselésnek e nép vadságát megszelidíteni, mégis midőn az első templom építésig jutott a dolog s a király önkéntes adományokra hívta fel alattvalóit, akkor a Krónikás szerint "örvende a nép, midőn az ajándékokat önként igérek, mert teljes szívből ajánlák azokat az Urnak, de Dávid király is nagy örömmel vigá-Krón. I. 29. 9da". S ez tetszett az Urnak magának is, mert Isten a jókedvű adakozót Kór. II. 9. 7. szereti."

Az Ige-törvényhez való hü ragaszkodást semmi sem igazolja jobban, mint az, hogy szombati napon készebbek voltak több ezren meghalni, sem, hogy önvédelmükre fegyvert ragadjanak. És midőn pogány adószedők és zsarnokok a törvények megszegésére próbálták birni a népet "Izrael népe körül sokan elvégzik magokban, hogy tisztátalant nem esznek s inkább választák a halált, ~~sem~~ nem akarák megszegni az Isten szent törvényét és megöletének." s így inkább elvesztek együgyűségükben. Raziásra írott szavak pedig jellemzik ezt a lelkületet: "sok ideig tisztán tartá magát a zsidó törvényben, testét és lelkét kész lévén fel-Mak. II. 14. áldozni alhatatosságában."

38.

5. Rész.

Errőforrás.

Ilyen természet fölötti erényekhez természetfölötti erőforrás kellett, mely nem hiányzott nálok, s melyre az Ószövetség hősei kivétel nélkül minden esetben teljes öntudatosággal hivatkoznak azsoltár szavai értelmében: "Izrael háza az Urban bizik; Ő segítők és oltalmazsolt. 113. zójok."

17. S midőn a szorongatás napjaiban Matatiás sereget gyűjt, hogy a törvénytelen hatalom ellen védekezzék, buzdító beszédében kimutatja nemzedékről nemzedékre kezdve Ábrahámától, hogy a ki az Urban bizott, még senki sem veszté el erejét. "Makkabeus pedig teljes reménységgel II. 15. 7. abban bizott, hogy Istentől nyer segítséget."

S, hogy mily erővel hatott ez a forrás, mutatják e szavak

S, hogy mily erővel hatott ez a forrás, mutatják e szavak: "Akkor mindnyájan együtt áldák az irgalmas Urat és megerősödének szívében, nemcsak embereken, de vadállatokon és vasfalakon is készek jéven

II.11.9. által törni."

Ezt az erőt pedig nem káromkodásokkal, versennyel és tréninggel iparkodtak megszerezni, mint a pogány természetű népek, hanem buzgó imával és böjtöléssel. "És így imádság után fegyvert fogának" a zsidók a győzelem és szerencse keretében vitézségük mellett az Urat bír-

II.10.25. ván, a pogányok vezére pedig a vakmerőség vala. Így történik azután,

II.10.28. hogy míg Izrael ellenségeit mindig vígan ostromolja. "ellenségei" za-

II.10.30. varban hullanak el" s a káromlókat aztán elevenen égetik el.

33.36. Minthogy tehát ilyen erőforrásból merít, ~~immé~~ van önbizalma,

bátorsága, elszántsága mi más népek szemében tolakodásnak, önhitségnek szentelenségnek tűnik fel.

6.rész.

Bátorság.

Bátorságuk így ad hangot a zsoltáros. "Azért nem félünk, ha a föld megrendül is és a hegyek a tenger szívébe vitetnek... a folyó rohama felvidítja az Isten városát, megszenteli hajlékát a Felséges, Isten annak közepette van, s nem fog ~~ingani~~, megsegíti őt korán reggel...

Zsolt.45. Az erők Ura mivelünk; oltalmazónk Jákob Istene" Es minden zsidónak benne van a reggeli imájában mai napig is ez a fohász: "Isten velem van és én nem félek." E bátorság alapja az Ur, mint erre David tanítja fiát, Salamont: "Férfiasan cselekedjél és légy erős... ne félj és ne rettegj; mert az én Uram Istenem veled lesz és nem marad el tőled, el sem hagy, miglen elvégezted az Ur háza szolgálatának minden művét."

Krón.I.28. 20. S midőn más népekkel való harcra tüzei a népet legmagyobb prófétája Mózes, így szól hozzája: "Ne félj tőlök; mert a ti Uratok Istenetek hadakozik érettetek." Azért bármily számosan legyenek ellenségei nem szabad félnie, mert az Ő Una Istene közepette vagyon. Sőt már

Móz.V.3. Móz.V.7.18. Balaam is kiemelte jövendölésében e nép jellemét, ezt a vonást, midőn így szólt: "Ime ez a nép, mint a hóstyénoroszlán fölkel és mint Oroszlán felemelkedik; le nem fekszik, míg meg nem eszi a ragadmányt és a

21.31.6. megöltek vérét meg nem issza," Ugyanezt a gondolatot foglalja magában Jákob áldása is: "Juda ifju oroszlán; ragadmányra kelsz fiam! s nyugodni lefekszel, mint az oroszlán és mint a nőstény oroszlán, ki kelti fel

Móz.IV.23. 24. 9.öt?" vagyis kiméri őt nyugalmában háborgatni.

S abban a korban, midőn e nép a templom és a törvény védelmére fegyvert fogott valóban oroszlán szívvvel harcolt is, vitézségét, elszántságát azomban jámborsággal egyesíti. mert mint írva van: "Az igen nagy vitéz Judás pedig inté a népet, hogy tartóztassák magokat a bűntől." Ilyen morális erővel szemben rendszerint csődöt mondott a pogányok anyagi, állati ereje, azért "a király tapasztalván a zsidók me-

Mak.II.11. 11.

megtalálták az elveszett Tórát s midőn Helcías pap a király előtt fel-
olvasta a törvény igéit, ez megszagatta ruháit és megparancsolá a papok-
nak és többi szolgáinak: "Menjetez és imádkozzatek az Urnak érettem,
mert az Urnak nagy haragja hullá miránk azért, mivel atyáink nem tar-
tották meg az Ur igéit, hogy megcselekedtek volna mind, ami e könyvben

Krón. II. 34. írva vagyón."

21. És e bánat által, mivel hallgatták az Ur igéit, szivök meglágyult
s magokat Isten színe előtt megalázták, megszagatván ruháikat sirtak
az Ur előtt, ezért így szólt az Ur a királyhoz. "En is meghallgatlak té-
ged."

34. 27. Ezért hangzik a korta az Ur szava a próféták szája által: "
Térj meg elpártolt Izrael! Ugymond az Ur és nem fordítom el orcámat
Jer. 3. 12. tőletek, mert én szent vagyok-ugymond az Ur és nem haragszom mondörökké"
Jer. 3. 14. "Térjetez meg elpártolt fiak-ugymond az Ur- mert én vagyok a ti hites-
22. társátokat."

Baruk, 2. 30. Bűnbánatuk jellemző szavakat ejt, midőn fogsága földén szívébe
szállt és így panaszkodik: "nem hallgattuk a mi Urunk Istenünk szavát
a próféták minden beszédei szerint, kiket hozzánk küldött; hanem elmen-
tünk a mi gonosz szívének indulatai szerint idegen isteneknek szolgálni,

1. 21. 22. gonoszakat cselekedvén a mi Urunk Istenünk szemei előtt." Ezért tesznek
engesztelő áldozatot, ezért imádkoznak, mint a bűnbánat lo napjára előirt
imádságok tele vannak az Isten megbántása fellett érzett mélységes ke-
serűséggel. E nek a bánatnak az lesz a végső kitörése, midőn az elpártolt
Izrael felismeri és elismeri Krisztust, az egyszülöttet, az Isten Szentét,
kit az Ur Izrael egybegyűjtése végett küldött nozzá: "Es leszen az napon
és kiöntöm Dávid házára és Jerusulem lakóira a kegyelem és imádasz lel-
két és ők rám néznek, kit átszegeztek és siratni fogják őt, mint az egy-
szülöttet és bänkódni fognak rajta, mint bänkódni szoktak az elsőszü-
lött halálán. Az napon nagy sirás lesz Jerusalemben és sirni fog a föld,
mindenik család külön-külön. Dávid házánek családjai külön és azok fe-

Zak. 12. 9. 14. leségei külön....." De ez a nagy bánat csak az utolsó időkben lepi meg
a zsidókat, midőn mindannyian belépnek a katolikus Anyaszentegyházba,
hogy kárpótólják mintegy az Urat azokért a pogányságból áttért népe-
kért, kik a kereszténységből újra vissza estek a pogányságba. Ekkor újra
felkárólja az Ur a zsidókat. "hogy a keresztények, kik különösen a po-
gányságból származtak, ne dicsekedjenek, mintha egyedül ők tétettek vol-
na méltókká az üdvözülésre.

U. o. 14. jegyz. A zsidók buzgósága tehát abban áll, hogy a Tórának szabályai
nem csak vallási szertartások, hanem társadalmi és állami berendezkedé-
sök alapja s ez biztosította a múltban, s biztosítja a jövőben is olyan
szervezettségüket, melyet úgy szoktak az irók jellemezni: "Allam az ál-
lamban!" Ez biztosítéka népi és vallási különállásuknak s önnálóságuk-
nak minden nemzeti államot, mely magára nézve nem tartja hasonlókép kü-
telezőnek az Ó és Új kinyilatkoztatás szabványait. Ez e jelenség ma is
úgy tűnik fel a nemzeti érzésű emberek előtt, mint jellemezte Amán As-
verus királynak: "Van egy nép országod minden tartományáiban elszéled-
ve és egymástól elkülönözve, mely új törvényekkel és szertartásokkal

él, azonfelül a király törvényeit is megveti. "Emiatt akarta őket a hatalmas udvari főember a perzsa király birodalmában kiirtani. De mert az erőszak nem az fegyver, mely a népet leigazza, Amán terve az ő fejére és rokonságára hozott veszélyt s pusztulást, ellenben a zsidók javára királyi parancsot hozott, minden városban kitettek, hogy "szabad Eszt. 3.8. Eszt. 16.19 legyen a zsidóknak törvényeikkel élni."

Hasonló váddal illették a kaldeusok a zsidókat, midőn ezek nem akarták a perzsa király által emelt arany képszobrot imádni. A vád így hangzott: "Vannak zsidó férfiak, kiket Babilon tartományának ügyvivőivé rendeltél..e férfiak megvetették parancsodat, a Te isteneidet nem tisztelik és az arny képszobrot nem imádják."-Emiatt szintén megakarták ölni az ellenkezőket, de mivel Isten csodálatosan megmentette őket, a király kitörvén mondá: "Aldott az ő Istenök,....ki el-Dan. 3.12. Dan, 3.95.96 küldötte angyalát és megszabítá szolgálit, kik benne hittek."s maga a király kénytelen volt elismerni, hogy nincs más Isten, ki így megszabadithatná, ezért kedvező parancsokat adott ki a zsidók részére, melyek miatt a "babiloniak fölötte megbosszankodának és egybe gyűlvén a király ellen mondák: "Zsidóvá lett a király; Bét lerontotta, a sárkányt megölte, a papokat is meggyilkolta." Es a királyhoz mennének és mondák: Add kezünkbe Danielt, mert különbben megölünk téged és házádat." De a manóver vége itt is Daniel menekülése s az egy igaz Isten felmagasztaltatása lett.- 14.27.28. 14.42.

91Rész.

Bizalom és megalázkodás.

Mivel tehát az Ur számtalanszor kézzelfogható bizonyosságát adá a benné hívők felett örökösének, hiveiben, ezzel egyuttal a határtalan bizalom és megalázkodás erényeit fakasztá; E bizalom megnyilatkozik e sorok által:..A régi tévelygés elmúlt; megtartom a Iz. 26.3.4. békességet...mert Te benned biztunk." Biztatok az Urban örök időktől és az erős Uristenben mindörökké." Ezt a bizalmat veti szemére az assiri-usok királya a zsidók királyának, midőn hírnöke által ezt üzeni a pogány nagy király a sokkal gyengébb zsidó királynak: "Micsoda bizodalom Iz. 36.4. az, melyben bizol..Kiben vagyon bizadalmad, hogy elszakadtál tőlem?" S Iz. 36.7. tudta jól a hírnök, mert maga mondja: "Ami Urunkban Istenünkben bizunk! És e bizalom megtermé gyümölcsét, mert imádkozák Ezekiás az Urhoz." az assiri-usok seregét pedig megverték a gyenge zsidók, mert "eljöve az Ur 37.36. Angyala és megöle az assiri-usok táborából 185 ezret: "Sennakeribet pedig saját fiaj ölték meg."

Ezt a bizalmat kiegészíti a töredelmes lélek és alázatos Dán. 3. 9. sziv, mellyel megnyerni reméli Isten irgalmasságát s az Urtól még esodátétel arán is reméli a segedelmet, mert erősen hiszi, hogy nem szegyenülnek meg az Ő benne bizók. Így fonódnak egybe az istenfélő lélekből a bűnbe ismerés, fogadalom a jóra, az Isten követésére s az Ő színeinek keresésére. Erre buzdítja a népet a másik próféta is, biztatván

őket: "keressétek az Urat a föld minden szelidei... Keressétek az igazságot... a szelidséget, hogy valamiképp elrejtethessetek az Ur busulása Sof. 2. . . napján."

Ha ezekhez fűzzük végül, hogy voltak közöttük hiúk is az idegen uralkodókhoz, kiknek ideiglenesen főnhatóságuk alá kerültek; ezzel egyuttal befejezhetjük azon ~~erények~~ sorozatát, melyek Izraelt a szent iratok nyomán díszítették. Így tanúsított hűséget Jozsef a fáraóhoz Egyiptomban; Daniel Babilonban Darius királyhoz; Szdrás pap Artaxerxes királyhoz.

IV. Fejezet.

Izrael bünei.

1. rész; érzékiség.

Karakterének árnyoldalai, fogyatkozásai, jellembeli hiányai, bünei alaptermészetéből fakadnak t. i. az érzékiségből, mely jellemvonásuk már egyiptomi szerplésükben, majd a pusztait életükben is feltűnt és a mai napig nyomon kíséri őket mindenütt, ahol csak járnak s a mivel csak foglalkoznak. Ez okozta tulajdonképeni vesztőket, elvettetésüket is, mert ez akadályozza még mai nap is őket abban, hogy a szent iratok magasabb értelmét szellemi és lelki vonatkozásait felfogják, hanem makacsul ragszkodnak a szó szerinti értelmezéshez, mint az a tal-mud vagyis a szent könyvek magyarázata minden helyen igazolja.

Innét származik a zsidóságnak, mint népnek fizikai gyengesége s harci készületlensége, Erre hivatkozott a zsidókat ostromló Szemak-kerib, az essiriusok királya midőn megadásra hívta fel őket e szavakkal: "Miképpen állhat ki csak egy ^{hely} bivarjának/nadnagyának/~~szinét~~ az én uram kisebb szolgálói közül?" Ezt a gyengeséget fejezi ki a másik látnok is, midőn így kiált föl az Urhoz: "Uram Isten! légy kegyelmes, kérlek ki segíti fel Jákobot, mivelhogy kicsiny, anélkül is erőtlens?"

Ebből az érzékiségből ered egy komolyabb lelki fogyatkozás t. i. a bálványozásra való hajlandóság, mely miatt maga az Ur számtalanszor kifakad népe ellen és kemény büntetésekkel igyekszik őt a tiszta religió ösvényeire vissza téríteni. A bálványozásnak tipikus tünete volt az arany borjú imádása, melynek történetét így mondja el Mózes: "Látván pedig a nép, hogy Mózes késik lejönni a hegyről egybegyűlvén Áron ellen mondá: "Kelj föl, csinálj nekünk isteneket, kik előttünk járjanak, mert ezen emberrel, Mózessel, ki minket Egyiptom földéről kihozott vala, nem tudjuk mi történt. És mondá nekik Áron: Vegyétek le az arany függőket feleségeitek és fiaitok és lányaitok füleiről és hozzátok hozzám. És a nép megcselekvé, amit ő parancsolt vala, Aronnak vivén a fülfüggőket. És elvévén azokat, felolvasztá az íntésre, és azokból öntött borjút csinála. És mondák: Ezek a te Isteneid Izrael, kik teged kihoztak Egyiptom földéről! Ezt látván Áron, oltárt építte előtte és a hirdető szavával kiálltató mondván: Holnap az Ur ünne-

pe vagyon. És fölkelvén reggel, áldozának égő és béke áldozatokat és le
Móz. II. 32. üle a nép enni és inni és fölkélének játszani. "t. i. pogány módon ját-
1-6. szani és táncolni. Ezt a vétket másból is szemére hányja népének:"
láttam, hogy vétkeztetek a ti Uratok, Istenetek ellen és öntött ^{borjút} csinál-
tatok magatoknak és hamar elhagytátok az Út utját, melyet nektek muta-
V. 9. 16. tott vala. Sőt megtette ez a nép azt, hogy az alkotó helyett, kitől min-
den jót és nagyszerű talizmánt kapott, Sedimnek/Móz. V. 32. 17./ vagyis
1. Baruk. a hatalmasoknak, az uralkodóknak, a gonosz lelkeknek áldozának, mint ezt
4. 7.
V. 32. 16. Mózes énekében keserűen felpanszolja: "Az ördögöknek áldozának és nem
az Istennek, az isteneknek, kiket nem is mertek." Mert minelyt Izrael né-
U. o. 17. J. pe kövér Balesztinában jött, elbizta magát, elhagyá Istenét és bálvá-
Móz. V. 32. 6 nyozásra vetemült s így fizetett az Urnak a bolond és az esztelen nép
Ezért tiltattak a szent helyen kívül való áldozatok, hogy állatikat
ne áldozzák többé az ördögöknek, kikkel paráználkodtak a gonosz lelkek
III. 17. 7. nek, kiket kecske bakok alakjában tiszteltek. A bálványozásra való haj-
Kron. 24. 17. landóság a későbbi korokban is visszatér. Így Joás király idejében
két színű hódolattal eléje járultak Juda fejedelmei: "kik, mint akkori
5. jegyz. felvilágosodottak az idő szelleméhez képest a bálványoknak hódoltak.
és a berkekben a bálványoknak szolgálnak. A kéjelgő udvarnokok t. i.
szabadságot kértek a gyenge királytól, hogy bálványberkeket alapít-
hassanak, melyekben azután fajtelenség által bálványukat tisztelhes-
7. jegyz. sék."

Hasonlóképp áldozott Akáz király Damaskus isteneinek s elraga-
dozván az Isten házának minde edényeit és összetöretvén azokat, be-
zárva az Isten templomának ajtait és oltárokat emele magának Jerusa-
Kron. II. 28. lem minden szegleteiben, vagyis az igaz Isten tiszteletét sem engedé-
24. meg, hanem az igaz vallást a korszellem divatvallásával cserélte fel,
12. j. s Isten törvényeit megvetette.

Jehu pedig, amár Baal tiszteletét kiirtotta, papjait megö-
Kir. IV. 10. lette, templomat elbontatta s helyére árnyékszékét csinálnak, a borju
27. imádat, mint elődei, politikából fenntartotta s nem hagyá ^{el} az aranybor-
17. j. jakat, melyek Bázelen és Dánban valának.
29.

Igy volt ez még Ozeé-nak, Izrael utolsó királyának idejében is
s követelték a pogányok hívságos cselekedetét, s két öntött borjút
csinálnak magoknak és berkeket és imádk az ég minden seregét és
csillagokat és Baalnak szolgálnak és fiaikat és leányaikat tűz ál-
tal áldozák fel moloknak és jóslatokhoz és varázslatokhoz ragaszkod-
Kór. IV. 17. tak s ekkor elveté őkez színe elől az Ur.
16.

Ugyanebben a korban keletkeztek a szamaritánusok, kik a pogány és zsi-
dó vallási törvényeket és szertartásokat összekeverték s kiket a zsi-
dók a törvényes és törvénytelen, az igaz és hamis istentisztelet utá-
latos összekeverése miatt még jobban gyűlöltek, mint magukat a pogányo-
22. j. kat.

zat. Bálványozó volt Manasszes, Jüda királya kit anyja, Haisziba nevelt a bálványozásra, fölépíté a magas helyeket, oltárokat emeltetett Baalnak, berkeket ültetett, s azokban sőt magában az Ur templomában is felállítá asztarté szobrát, e Venus féle bálványképet. fiát a tűzön átvi- vé, jövendőt monda, madarak szavára vigyáza, varázslókat szerze, meg soká- dítá a jósokat s hasonló hiábavalóságokkal bosszanta az Urat példát

Kir. IV. 21. 6. köv. adván arra, hogy bálványozó anyák hasonló gyermekeket nevelnek. Ennek b bűnei miatt nem akart megengedezelödni az Ur, Jerusalema elesett s kö- Kir. IV. 24. 4. 23. vetkezett a l. Babiloni fogság, hiába igarkodott Joáz vissza állítani az igaz istentiszteletet.

A bálványozás nemei voltak: a borju, bálvány, a nap, hold, le- jel vagyis a zodiakus, az ég ^{Saturnus} állatör, s az összes csillagok = a sere- gek, a héber szerint Masszalót, plainétek, asztarót, a siconiusok bálvá- nya, ~~markeut~~ berek bálványa kinek kéjsátorokat emeltek, melyekben az istennő tiszteletére fajtelanságot üztek; Kámoit, a moabi bálvány, Mel- kom, fiait utálatossága; Molok, a pénz bálványa, kiket főfet-ben vagyis

u 23, 13. Ezek. 16. 28. azon helyen hol tisztelték, gyermekeket áldoztak. A főfet hivetoleg Iz. 1. 1. - a főfe-adulfen vagyis kézi doboktól nevezteték így, mert z áldozás- Jer. 2. 20. kor ezeket hangoztatták, hogy a szerencsétlen áldozatok kiájtása ne Kir. IV. 23. 2. 13. j. hallasék. Bálvány szobrok állottak azonkivül bálványimádók, főként az előkelők házkapui előtt.

A bálványozásnak tehát, mint napjainkban, úgy az ókortan is két forrása volt, melyből a bálványozás minden részlete táplálkozott és pedig egyik volt a tudomány a másik a szenvedély. A tudománynak főként természeti képviselői, a természetrajz és fizika, a szenvedély- nek pedig a pénzésre és szerzésre vonatkozó ágai tudtak sarjadsani a bálványozásban. Es e tekintetben mit sem változott a bálványozás lé-

L. Zsolt. 105. 10. j. nyege, csupán a praxisban átfinomodott, szellemibbé változott. A bál- ványozás tulajdonkép soha sem szánt meg egészen sem a pogányoknál, sem a zsidóknál, csak körök szerint egyszer jobban előtérbe nyomult, máskor ismét hátrébb szorult aszerint, amint az igaz istentisztelet erősödött vagy alá hanyatlott. Ott látjuk működni a Makkabeusok ko- rában s a zsidó állam utolsó lobbanásaiban is.

Zsolt. 105. 35. Ezt az állapotot siratja Dávid zsoltara mondván: "A nevezetek közé vegyültek/az izraeliták/és megtanultak azok cselekedeteit és szo- L. 2. 95. 5. Móz. V. 32. 17. áltak azok bálványainak s ez botrányul lón nekik, Fiaikat és leá- Móz. III. 18. 21. IV. 25. 2. j. jányaikat az ördögöknek áldozták és kiontották az ártatlan vért, fiaik II. 34. 13. 11. és lányaik verét, kiket Kánaán bálványainak áldoztak."

Ezek 20. 23, Ezert a próféták és papok nem győzik a népet a legszigorubb Ezek. 16. 27. szavakkal elrettenteni e szörnyü bintől. Ezekielnél ilyen szemrehányá- sokkal illeti népet az Ur: "És paráználkodtál az assiriusok fiaival, L. kir. III. 16. 7. 15. /bálványaival és bálványozó szokásaival/ és miután paráználkodtál nem elégedtél se ." Ezt veti Izrael szemére Jeremiás is; hogy idegen isteneknek italáldozatot tesznek, a háztetőskín. Beálnak áldoznak, ez undokságokkal az Urat ingerlik s kezeik cselekedeteivel bosszantják

Jer. 32. 30. 35.

Ozeás szavaival szerint a zsidók utálatosak az Úr előtt bálványo-

- Oz.9.10. zásuk miatt, mert eltavoztak gyalázatra az Úrtól és beentek Beelfegorhoz, a bujabálványhoz és oly utálatosak lettek, mint a akiket szerettek. Ezért nevezi őket másból a próféta bünszaporítóknak, borju inádóknak,
- Oz.13.1. kik öntött kepeket csinálnak maguknak ezüstből.

- Másból úgy jelennek meg, mint akik kők sátorát és bálványképeit hordozzák annak az istennek csillagát hordozók, kit magok tak csináltak. Maga Jeruzsalem pedig vérazopó városnak neveztetik, mivel paráználkodott a pogányok után, kik között megfertőződött az ő bálványai-
kal. Ezek miatt a próféták írásai telve vannak fégybeszédekkel s az Úr büntetéseivel, melyeket a választott népre bocsát, melynek végezetet a zsidó állam s vele a zsidó reli. ió, templom s áldozat elvesztése és megsemmisítése volt, mint azt előre megírta Ozeás: "Elveti őket az én Istenem,
Ozeás 9.17 nem, mert nem hallgatták őt, és bujdosók lesznek a nemzetek között,"
Kivánatos ezüstjüket és aranyukat pedig a csalán fogja örökleni és lapu nő sátoraikban.

- A bálványozásból való szertelen ragzkodást az írások keménynyakuságának is nevezték, már Mózes így panaszkodik ellenük: "Tudd meg Izrael... hogy nem igazvoldért adta neked a te Urac Istened a jeles földet örökségül, mert igen kemény nyaku nép vagy." És ismét mondá az Úr nekem: Látom, hogy e nép kemény nyaku "és ezzel a nyakasságával folytonharagra ingerelte az Urat, s mindenkor tusakodot az Úr ellen.

- David emiatt gonosz és bosszant nemzedéknek nevezi az Izrael atyákat, kiknek szive nem volt igaz s lelke nem volt hív az Istenhez, kik folyvást vétkeztek az Úr ellen s haragra indították a felségest s nem hittek, nem bíztak az Isten szabadításában, "Negyven esztendeig bosszantott engem e nemzedék-monoja az Úr-és moncán: Ezek szívök-
Zsolt. 77.3. rael atyákat, kiknek szive nem volt igaz s lelke nem volt hív az Istenhez, kik folyvást vétkeztek az Úr ellen s haragra indították a felségest s nem hittek, nem bíztak az Isten szabadításában, "Negyven esztendeig bosszantott engem e nemzedék-monoja az Úr-és moncán: Ezek szívök-
Zsolt. 94.10. ben mindenkor tévelyegnek, Haragra ingerlő nép Izrael és hazug fiaik, az Isten törvényét hallgatni nem akaró fiak s inkább szeretik a tévedéseket, mint az igazságot. az Úr maga őket, engem bosszantó Izraelnek"
Iz. 30.9.10. nevezi őket kik haragra ingerlik az Urat, Hasonlókép haragra ingerelte az Urat keserítéseiivel Mfrain is, ezért visszaadja neki az Úr a gyalázatot, mikor a népek előtt guny és gyalázat tárgya leszén.

- Igy jellemzi őket maga az Úr: "Mert tudtam, hogy te kemény vagy és vas-
Iz. 4.3.4. in a te nyakad és réz a te homlokod." Ezen hibája miatt hiába munkálkodik a Messias, mint maga bánatosan felsőhajt: "Hiába, hiába munkálkodom ok nélkül és hasztalanul enésztettem fel erőmet, mindazon ál al
Iz. 4.3.4. itélete az Uról nagyon" Krisztus nem csak a próféta által, hanem személyesen többször panaszkodott a zsidók keményszivűsége s prédikálásinak kevés sikere miatt. E helyütt világosan megjövendöltetik a zsidók vaktsága és megatalkodottsága az Üdvözítő eljövetelekor. Hasonlókép szól ez a másik hely is: "...tudom, hogy engem nem hallgat meg e nép, mivel
Baruk. 20. keménynyakú népek, de fogsága földén szivébe száll.

- Uzen hajthatatlan nyers természete miatt engedte meg nekik Mózes a házasság felbontását válaszlévlé kiállításával mellett. Ezekiel
15.4. V.4. 25-30.-28,62. zes a házasság felbontását válaszlévlé kiállításával mellett. Ezekiel
Móz. 5.24.1. keményarcu fiának és megatalkodott szivdeknek monoja nonfitársait

- Ezek.2.4. kiknek arcán szégyenpir nem látszik többé. Izrael egész háza erős hom-
3.7. loku és keményszivü, azaz megátalkodott és hajthatatlan s nem akarja,
azokat a prófétákat hallgatni, kiket az Ur küldött hozzájuk, hanem azo-
kat, kik az ő gyengéj~~ük~~nek nizelegni tudnak. Ellenszegülő ház a zsidó
Ezek.12.2. nemzet, azért az Ur a próféta arcát kénytelen olyanná tenni, mint a gyé-
17.12.-3,9 mánt és a tüzkő, hogy felmerjen lépni közöttük.
Az Ur maga így fakad ki ellenök, e kőszivü nép ellen: "Mivel tisz-
Ezek.11.19. títam meg a te szivedet-~~ugy~~mond az Ur-holott mindenben a parázna és
16.30. szentelen asszony cselekedeteit miveled?"
Ezen megátalkodás megszégyenítésére és kárhoztatására küldetik
Jónás a pogányokhoz, mert ezek, hajlandók bűnbánatot tartani, de a zsi-
Jónás.1.2. dók nem.
3.j. Ebből ered az a másik nagy fogyatkozás melyet, negrögződésnek
Bir,19120. nevez az irás és értelmezés. "Mélyen estek a vétékbe, mint Gábaa napja-
Oz.9.9. iban; ezért megemlékezik gonoszságukról és meglátogatja bűneiket."
19.j. Válamint akkor t.i. a gabaoniták és benjaminiták makacs megátalkodot-
ság által vétkeztek, úgy most a próféta idejében az izraeliták. Maga
az Ur így fakad ki ellenök: "Te elhagytál engem, Jerusalemlugymond az
Jer.15.6.6. Ur azért kinyujton rád az én kezemet és megöllek téged; elfáradtam a
j. könyörgésben, hogy hozzám térésre birjalak, kifáradtam a bűn megengedés-
ben. Máskor ezeket mondja az Ur a zsidó népről: "Gyógyíthatatlan a Te
Jer.30.12. sérved, igen gonosz rajtad a csapás. Nincs ki fölvegye ügyedet, hogy be-
kössön; a gyógyításoknak nincs haszna rajtad." És mi az Izrael sérve?
mi rajta a csapás? A megátalkodás a vakság, mely által az ő válságára
célzó isteni intézkedésnek csak úgy ellenszegült, amint a messiást
Jer.30.11j. még most is elveti.
És midőn Dávid verse által a Messiás megjövendöli a zsidók
balsorsát, így szól: "Hagyd vétkezni vétkü~~ök~~ felett, és ne jussanak igaz-
Zsolt.68.28 ságodba, Töröltesse ki az élők könyvéből és az igazakkal ne iras-
29.j. sanak be." Ez következése a megátalkodásnak, melyben a zsidók negrögzöd-
tek. Ez igék nem ellenkeznek Jézus engesztelőkeny jellemével, mert miu-
Rom.1.24. kor:11.3. tán a zsidók a látogatás kegyelmét nem ismerték el, őket mint minden
14. Zsolt.68.2 megátalkodott bűnöst, szükségképen elérte az isteni igazság büntetése.
j. És midőn a próféta az anyaszentegyház építéséhez meghívja a
zsidókat és pogányokat, ezek eljöttek, mert hallgatták az Isten szavát,
de a zsidók nem jöttek mind, mert nem engedelmekedtek s megátalkodtak.
Mindazáltal az anyaszentegyház építésére vonatkozó ígérét beteljesé-
Zak.6.13.- dett, de nem a zsidókra nézve.
15.28.j. Ezek miatt jutott el Izrael más bűnökhöz, minők a hütlenség
és hálátlanság, mellyel az Ó Istenétől elfordult. Maga az Ur törvénysze-
z.48.8. gőnek vétkezőnek nevezni népét anyja méhétől fogva, mert felettébb haj-
landó hütlenségre az Ur iránt és fürge az álokok felkeresésére, hogy
U.c.12.j. azokat hütlenségét igazolja. Hütlenségét mint paráznalkodást jellemzi
a próféta, ^{év}erte nép paráznasága készsége^l megfertőztette a földet és
Jer.3.9. paráznalkodott kövel és fával.

Más helyen Izrael hűtlensége két hálátlan és parázna nő képe a-
Ezek.16. latt adatik elő. Ezt a hűtlenséget pedig, melynek végső állomása minden-
fej. kor a bálványozás, igen alkalmasan nevezik a próféták házasságtörésnek,
16.20.j. paráználkodásnak. Ezért bár e nép Ábrahámától eredt s így nem is volt, míg
jó gyümölcsöt termelt, de viselkedése és erkölcstelenségénél fogva a tisz-
Ezek.16.2, tártalan népektől származott s Ábrahám nemességét elvesztette s minden
j. nép közt legmegvetettebb lett, midőn az Istentől elpártolt és megért a
Ezek.15.2. büntetésre.

Más próféták is hasonlítják a zsidó nép hűtlenségét parázna sze-
Oz.1.2.4. mélyekhez, mert Izrael a bálványozástól egészen elnyomott nép s az vég-
j. letekig gyakorolja. Efrain, a főnemzetség, hálátlan és értetlen s az e-
12.1. gész szeretetre méltatlan nemzet, pogány érzületűek s emiatt szállott rá-
Sofon.2.1.jok a sok büntetés. Maga Jerusalemben pedig bosszantó és megváltott város,
gondatlan galamb, nem hallgat a szóra, nem fogadja el az oktatást, s ^{az}Ur-
3.11-4. ban megbizik s Istehez nem közelget. Ebből az állapotból, csak a Megváltó
által szabadul meg s csak a megszabadulás után lesz hűséges Dávidhoz,
Jer.30.7. azaz Krisztushoz, ki Dávidnak neveztetik, mint ennek ivadéka. Ez az ígélet
Ezek.37. tökéletesen csak a végső esetben fog teljesedni, midőn Krisztus Jézus
25. mint királya alatt, egész Izrael egybe fog gyűlni.

Hálátlanságát pedig ezek a sorok festik leghivebben: "De meghízek
Róm.10. a szerelmes és hátra ruga; meghíván megkövéredvén; eltelve elhagyá al-
Móz.V.32. kotó Istenét és eltávozik Üdvözítő Istenétől." "Vagyis mihelyt Izrael né-
15.32.17. pe a kövér Palesztinába jött, elbizta magát, elhagyta Istenét és bálvá-
nyozásra vetemült. Máshol meg azt mondja az Ur: "Amint megutálja szerető-
Jer.3.20. ját az asszony, úgy megutált engem Izrael háza;" ezek a hűtlenség preg-
nans kifejezői: "Ezért üzeni nekik: "Nem én népem; mert ti nem az ^{én} népem
Oz.1.91 vagytok és én nem leszek tiétek". nem lesztek szövetséges Istenetek, ki-
rályotok, atyátok jötevőtök, hanem más népet tesztek népemmé a pogányokat,
kik Izrael lelki gyermekei lesznek s úgy pogányokból és zsidókból Krisz-
Or.1.15. jtus egyházába belépnek s kiknek száma olyan lesz mint a tenger fővénye.

Izrael hűtlensége miatt pártos nemzetségnek neveztetik, kik el-
Ezek.2.3. távoztak az Urtól és felbontották az Ur szövetségét.

A nép vezére, Mózes így jellemzi népének ezt az oldalát: "Vétkez-
tetek a ti Uratok Istenetek ellen...és hamar elhagytátok az Útját,
Móz.V.97-elyet nektek mutatott vala." és "mindenkor pártütök voltatok az naptól
9.24. melyen ismerni kezdetek titeket."

De nemcsak az Urtól pártolt el gyakran, hanem önmagában is gyak-
ran pártoskodott s így a testvérharc a választott népet sem kerülte
Kir. II. 3. ki, ennek pedig pusztulás és átok lett a vége. Az atyafiak gyakran tör-
29. IV. 14. be ejtették egymást s nem kímélék az öldöklésben polgártársaikat s nem
II. 4. gondolák még, hogy az atyafiak ellen való hadi szerencse a legnagyobb
26. veszedelen.
Iak. II. 5.

Eza pártoskodás okozta azt a háborút, melyet Izrael fiai Benja-
min törzse ellen indítottak s melynek eredménye, ennek a törzsnek csak-

Birá. 20. nem teljes kiirtása volt, úgy, hogy kivételes intézkedésekkel tudták csak
21. fej. ismét ezt a törzset helyreállítani. Emiatt aztán súlyos büntetések is
02. 13. 15. érték őket, mert az Ur elragadta vagyonuknak minden kívánatos kincseit
Ezek. 19. 12.
Kir. III. 11.
26. 12. 26. köv. lyet az irás szavai jellemeznek legnivebben: "És a levelek tartal-
ma ez volt, hogy minden földön és népeknél... tudva legyen, hogy a zsi-
Esz. 8. 13. dók készek bosszút állni ellenségeiken."

A bosszúállás érdekében nem riad vissza az orgyilkosságtól
sem. Ezzel a bünnel lépett a nyilvánosság terére, maga Mózes is, ki a
zsidó népnek utóbb vezére lett. Ezt az eredményt így írja le ő maga:
"Azon napokban, miután felnőtt Mózes kiméne az ő aty fiaihoz és látá
inségöket és, hogy ez egyiptomi férfi mint vere egy⁹ az ő zsidó atyafiai
közül. És miután erre s arra körültekintett és senkit sem látott, megöl-
vén az egyiptomit a homokba rejté. És kimenvén másodnap látá két zsi-
Zsid. 11. 24. dót versengeni és mondá annak, ki igaztalanul cselekedett. Miért vered
felebarátodat? És felelé: ki rendelt téged fejedelemmé és bíróvá fölöt-
tünk? talán engem is megakarsz ölni, mint tegnap megölted az egyiptomit?
És megrettene Mózes és mondá: "Mikép nyilvánult ki ez a dolog? És meg-
halla Fáraó e dolgot és halálra keresé Mózeset; ki elfutván az ő szine
Móz. II. 2. elől, Mádian földén tartózkodék és leüle egy kut mellett.
11. 5.

Másik nevezetes orgyilkos volt Aod, ki Eglont a moabi királyt
gyilkolta meg, a következőképen: "És beadá az ajándékokat Eglonnak, ..
Eglon pedig igen testes vala. És midőn beadta neki az ajándékokat....
mondá a királynak: "Titkos szóm van veled oh király! És ez hallgatást
parancsola; és kimenvén mindnyájan, akik körüle valának, Aod pedig.....
mondá: Isten igéje van nálam hozzád. Ki mindjárt fölkele a királyi szék
ből. És Aod kinyujtá balkezét és kinyujtá a hamzszárt tomporából és be-
üté azt amannak hátába oly erősen, hogy a vasután markolata is beméne
a sebé és az igen kövér hájba szorula. Aod pedig gondosan betéven a
nyári terem ajtait és zárral megerősítvén, a hátulsó ajtón kiméne... s
Birák. 3. 17. Köv. míg a király szolgálai késedelmeskedének... elszalada."

Szükséges itt megjegyeznünk az az értelmesező szavait. Aod csele-
kedete nem szolgálhat példaul, mert minden hatalom az Istentől jó és
bármennyire is él vissza azzal az ember, a kereszténynek nem szabad
más fegyvert használni ellene, mint az imádságot, alázatosságot, és bé-
ketűrést.

Bir, 3. 16. jegyz.
Rom. 13. 1. jegyz.
Annak a zsidóságnak pedig, mely manapság a kommunizmusban,
bolsevismusban szervezkedve a világ forradalmosítására tör, ma is je-
les fegyvere az orgyilkosság s a fejedelmi személyek elleni merényle-
tek szálai, mind a zsidó maffia kezébe futnak össze. A bírák idejében
az idegen uralomtól való szabadulás volt a cél, ma pedig minden nép
forradalmosítása s így leigázása céljából intézik a titkos gyilkossá-
gok sorozatait.

A zsidó karakternek ezt a vonását teljessé teszik Sámson ese-
téről feljegyzett szavak, melyek értelmében, sokkal többet ölt még ha-

Birák.16.30.lálakkor,mint életében megölt vala."

Emiatt ez a nép felettebb veszedelmes fajzat,mert élve-halva pusztítólag hat a környező népre,mely azt egyszer magába fogadta.

Fösvénységet vet a papok szemére az Ur mondván:"Kicsoda az köztetek ki az ajtókat bezárja és oltáromon tüzet gyújtson ingyen? Nem kedvellek titeket ugymond a seregek ura és az egész ajándékot

Malak.1.10.nem vettek el kezeitekből"Fösvénységbe estek a papok mert,még az in-
gyen teendő szolgálatokért is megfizettetek magokat s így tisztelet-

U.o.12.jegylenségeik miatt hasztalanok lettek áldozataik.

Sőt még abban is vétkeztek a papok,hogy nem mutattak be hi-
ba és szenny nélkül való áldozatokat-ugy látszik haszonlelésből hi-

Malak 1.10.bás állatokat áldoztak és az áldozóknak hibátlanokat szánítottak be.
jegyz.

Hiven jellemzi a világi és egyházi előljárók Krisztus előtti magatartását Zakariás is.t.i. ezek voltak a nép vesztének okai,ameny-
nyiben a világiak rossz kormányzás és külfejdelmek iránt való erény-
telen viselet által,melynél csak az önérdékeket nézték,-az egyháziak
pedig emberi tanítványai alacsonyítván le az isteni religiót,képmu-
tatás által előidézték az Isten büntető ítéleteit.Valósággal ilye-
nek voltak a tisztviselők közvetlen ar.előtt és az Ő idejében.

Zak.11.7.
jegyz.

S még ezelőtt Kr.e.520.körül már akkor is az volt a zsidók
hibája,hogy saját házaik építése miatt elhanyagolták a templom épi-
tését azt hozván fel mentségül,hogy a körülmények nem kedvezők az épi-
tésre.

Agg.1.4.

Igy lett aztán lassan az egész nép érületében uzsorás/kodóvá

Szof.1.21. kik csak az őket környező kincseikben bíztak s egészen olyanok let-
tek,mint a kanaániak,Ezért így jellemeztetik egy más helyen:"Mint
jegyz.

Ozeás.12.7.egy kananita-kezeben hamis mértékkel szereti a ragadozást,"E nép-
nek ebbeli büne az,hogy az egész nép orzó és eskiszegő lett.

Zak.5.3.

Midőn pedig Zakariás a repülő tekercsről való látomásában
megjövendőli az egész nép megítéltetését és e népet orzással és eskü-
szegéssel vádolja,ezzel utat arra,mellyel a zsidók azon új rendelé-
sek iránt viseltettek.melyeket a Messiás hozott,kit elvetettek.

Ezen elvetés óta folyvast ugyanazon két bűnben vannak t.i.esküszegés-
ben Isten iránt és igaztalanságban/orzásban,csalásban/embertársaik
iránt.

Zak.5.1.

Mindezen bűnök elharapózása miatt általános lett a gonosz-
ság Jerusalemben és az egész zsidó nemzetben,mely kihívta maga ellen
az Ur büntető ítéleteit.Kezdődött az erkölcsi hanyatlás a vezető-
kön,az egyházi és világi előljárókon,nig végre a nép széles rétegeit
is teljesen megfertőztette.Igy aztán a köznép és intelligencia közös
romlottásga szétbontta azt a szövetséget,melyet az Ur kötött a néppel,
s melynek fenntartása érdekében hiába szóltak és szenvedtek a profé-
ták.E szövetség felbontása után a rom pasztorok elszélesztett és meg-

jegyz.

sérült nyájjal nem törődtek, hanem csak önérdékükkel gondolva, azt egészen tönkre tették. Ezek voltak a zsidó nép fejedelmei a rómaiakkal való háboruban. A későbbi időre a zsinagóga főnökei értetnek, kik a holt és mumiahoz hasonló zsidóságot mint élőt és életadót magasztalták a

- Zak. 11. 27. megcsalt nyáj előtt. Ebben az állapotban csak a külső religiót üzik, vagyis képmutatókká lettek az emberek az igazi sziv religió elhanyagolása miatt. Elterjed a bujálkodás, a bordélyházakban elszaporodnak, a próféták hazugságot prédikálnak és a papok ehhez tapsolnak. Mert Jer. 6. 13. 8. kicsinytől nagyig mindnyájan fősvénységet követnek és a prófétától lo. Iz. 56. 11. a papig mindnyájan álnokságot cselekesznek. "Továbbá a hazugság, pártütés s egyéb bűnök miatt haszontalan volt az Urnak minden fáraúsá-
- Jer. 6. 40 j. gos kísérlete avégből, hogy a zsidó nemzet romlott része e jobbiktól elválasztasék. Ezért ily keserűen panaszkodik az Ur: "minden nemzet Jer. 9. 26. körülmetéletlen testű, de Izraelnek egész háza körülmetéletlen szivű. Izrael háza és Juda egész háza ide en Isten után indul, bálványozó, pártütő, úgy, hogy egyenesen megtiltja az Ur a prófétának, hogy e népért Jer. 11. 10. könyörögjön, mert nem hallgatja meg imáját.

14. E nép gonoszságát hatalmas erővel ecseteli a másik nagy próféta, midőn felpanaszolja, hogy az ökör megismeri gazdáját, de Izrael Izai. 1. 43. nem ismeri meg az Urat és ebbeli állapotában a gonoszságra süllyed. Felburgánzik benne a kevelység részegség, tobzódás, tudatlanság a bor miatt, mindnyájan telvék undoksággal, az Ur igéjét gunyolók hazugságot Iz. 28. fej. teszik reménységüké, csalárságban keresnek nemzedéket, szugolódók. Ezen bűnök miatt értelmetlen lett az egész nép s bár szemek vannak nem látnak s füleik vannak és nem hallanak. Tanítói, papjai, vezetői, prófétái mind vakok, tudatlanok, ugatni nem bíró néma ebek, hiuságok látói, aluszékonyak és álmok szeretői, szentelen ebek, fősvények, tobzódók, ha-
- Iz. 56. 10. szonlesők, bálványozók s így az egész zsidó nemzet búbajos, parázna Iz. 57. 6. j. néppé lett s ezért neveztetik jösnőnek, házasságtörőnek, melynek tagjai Iz. 1. 21. Oze 1-3 r. böjtöléskor párlekednek, versenének, és ököllet istentelenül verekednek Iz. 58. u.

A szegényeket megrontották a szükölködőt szorongatták, fény-

Amos 6. 4. üzésbe, lakmározásba, részegkedésbe merültek. Külön fejezet inti a ké-

" 4. 1. jelgő asszonyokat.

Ezért maga az Ur mondja: "Izrael és Juda házának gonosszsága Ezek. 9. 9. fölötte igen nagy és betelt a föld vérrrel és a város tele van elparto-

3. 12. 17. lással."

Ezen gonoszság halmaza felett siránkozik a próféta mondvan:

Ezek 16. 48. "Nagyobb az én népem leányának gonosszsága Sodoma bűneinél" mert az ére Jer. sir. 4. telmező szerint míg Sodoma a természeti törvény ellen vétkezett, Je-

6. resalem a természeti és isteni törvény ellen vétkezett, Azért máshol U. o. 14. j. azt mondja az szent író, hogy Jerusalemben vérszopó, utálatos, elhírhedt, iszonyu végű város, ilyenné lett az utolsó királyok gyenge kormányja, Ezek. 22. 2. 5. U. o. 6 j. gyenge korok alatt erőszakoskodás és lázongás által.

A Jerusalemben maradt zsidók rosszak lettek mint a rom, fűgék, melyeket nem lehet megenni. Ez a rosszaság aztán a Makabeusok korá-

Jer. 29. 17. 24. 8. 10.

ban eddig fejlődött, hogy sokan eladták magukat, hogy gonoszt cselekedjenek s egyenesen a pogánysághoz csatlakoztak, eltávozván az Isten szent

Makk. I. 1. szövetségétől.

16. Így következett be a szomorú tény, hogy "Jerusalem prófétáitól

Jer. 23. 15. ment ki a förtelmesség az egész földre." t. i. az udvari prófétáktól,

9. 15. kik az udvar értelmében tanítottak. A próféták a későbbi időkben tani-

Kir. I. 10. tói kart képezték és iskolákban együtt éltek. Közöttük időnkint voltak

Jer. 23. 22. némelyek, kik a korszellem tanításainak hódoltak, hogy ezáltal a király-

Jegyz. nak és népnek hizelegjenek és magoknak tekintélyt szerezzenek."

V. fejezet.

Büntetések.

1. De még sokkal szomorítóbb eredménye e büntetésnek az, hogy átkává lejj a testi zsidóság mindazon népeknek, melyek közé elszóratik, mert téveszméivel megrontja a nemzet tiszta gondolkodását és nemes érzését s így a nemzet romlásának pusztulásának közvetlen kórokozójává lesz. Ezt a szomorú igazságot a zsidóság hivatásának könyvében részletebben látni lehet.

Ezért következtek a büntetések: Jerusalemről maga mondja az Jer. 26. 6. Ur: "E várost a föld minden nemzetének átka alá adom." azaz, ha a népek Kir. I. 4. 2. egykor valakit megakarnakátkozni, ezt fogják mondani: járj úgy, mint Jer. 7. 12. Jerusalemen és a templom. Más hol megmondatik: "Es leszen a ti erősségetek,

mint a csöpű porzójája és cselekvétek mint a szikla; felgyüled együtt Iz. 1. 31. mind a kettő és nem lesz aki eloltsa." vagyis cselekedeteik által romlást hoztak a hatalmasokra is. Izrael népet ezüst rögökhöz hasonlítja

Ezek. 22. a próféta, ezek sok nentelen ércel vannak vegyítve keverve s olvasztó 18. köv. kemenczébe kell vettetniök, hogy a nentelen részek tőlök elváljanak.

s ezen kép alatt jelzi azokat a szenvedéseket, melyeken e népnek keresztül kell mennie, hogy a gonosztságból kitisztuljon. Bünei miatt átokul, büntetésül nyerte Izrael azt a lelki nyugtalanságot és, mely ezt

Iz. 48. 22. a népet ma is feltűnően jellemzi: "Nincs békeségök az istenteleneknek"

57. 21. harsog a prófeta szava füleikbe, Es ezt a büntetést már Mózes kilátásba helyezte nekik: mondván: "Elszór téged az Ur minden népek közé, a föld egyik végétől a másik végéig és ott idegen isteneknek fogsz szolgálni, kiket te nem ismeresz sem atyáid, a fáknak és köveknek. S azon nemzetek között sem nyugszól meg, nem is lesz nyugodalma lábad nyomának, mert ott rettegő szívet ad neked az Ur és elapadó szemeket, és szomorúságtól megemésztett lelket és életed olyan lesz, mintha függene előtéd."

Móz. V. 28. 65.

Ez a "bolygó zsidó" típusának eredete és magyarázata.

Egy másik súlyos büntetése volt a népekⁿ az, hogy meddő lelki terméketlenségbe esett mit így fejez ki a zsoltáros: "A folyókat pusztává tette és a vizek forrásait szomjas helyekké, a termékeny földet

Zsolt.106.sovánnya a bennlakók gonoszsága miatt.!"

33. Szent Agoston és Jeromos e helyet a zsidó zsinagógára alkalmázták, mely kezdetben gazdag volt forrásokban, de később kiszáradt. Ezek a lelki és szellemi életnek forrásai és vizei melyek az evangélista szerint az igaz vallás megalapítója, Jézus táplálja hiveit, mint Jan.4.10. maga az Üdvözítő mondja a samáriai asszonynak: "talán te kértél volna tőle és élő vizet adott volna Néked!" És máshol: "Aki nisz én bennem...é Jan.7.38. élőviz patakjai folynak majd öbelőle." mire már a próféták céloz mondván: "Örömmel meritek vizet az Üdvözítő forrásaiból." Az élőviz egyenesen forrásvizet jelent, ellentétben az álló kutvizzel. Eza viz jelenti jelképileg Krisztus kegyelemforrásait, mellyel ő megszentel, tisztít,

Joel.3.18. és üdvözít. E vizről szólottak már a próféták s az evangelisták. Ez a Zak.14.8. Ezek.47.1. viz megtisztít, üdit, s a szenvedélyek és kívánságok nevét lenüti, ter-36.25. Jel.4.7.17. mékenyvé tesz Istennek tetsző cselekedetekkel és a léleknek megadja 21.6. a valódi életét. A szent Atyák egyhangú értelmezése szerint e viz alatt Zsolt.117. a messiási kornak kegyelem forrása, az evangéliumi tanítás, a Szent. Jan.4.9. jegyz. Ezek.47.2. Lélek kiáradása, a keresztség szentelt vize értendő. jegyz.

Ez az a viz, mely a szétszórás után, a diasporában, elapadt a zsinagógából és a testi fiak szivéből s emiatt oly sivár és terméketlen egész lelki életök, a belőlök sarjadó szellemi élet pedig csupa tévedés, merő decadentia. Ezért meghalt náluk azóta művészet, tudomány, ipar és kereskedelem úgy, hogy képtelenek felmutatni egy irót, kinek művei telve ne volbának a legnagyobb tévedésekkel. Emiatt sorvasztólag hat minden működésök a nemzetek életére is. Emiatt vesztették el az uralkodásra való képességüket is, mert sem önmagokban nem képesek országot, államot berendezni és fenntartani, sem pedig a nemzetek között nem tudnak éltetőleg hatni, ha pedig álutakon valamely nép kormányát magukhoz birják ragadni, amit csinálnak ijesztő rem uralom, melyben elpusztul gyalázatos módon a nép anyaga, a munka ereje, a közgazdaság, közerkölcs úgy, hogy uralmukat a legvadabb nihilizmusba süllyed/pl. Orosz szovjet/, mert önhibájokkövetkeztében száraz terméketlenségbe estek s csak egyben maradt meg leleményességök: a föld salakjának, aranyának, pénzének összeharácsolásában, hogy ezzel azokat a népeket is romlásba döntsék, mely között élnek.

Terméketlenségöknek részletes prófétája Izaiás 5. fejezete, Izai.5.1.- mely világosan kifejti, hogy e lelki sivárság oka kizárólag Izrael számtalan vétke és az Urtól való elpartolása, a szövetség megszegése s ezek miatt száll reá büntetés gyanánt ez a lelki hakál.

Az Ur várta, hogy igazságot, ítéletet fog cselekedni e nép, de ahelyett gonoszság, panaszkiallás, igaztalan vagyon szerzés, rablás, részegeskedés, lakmározás, a szegények és özvegyek és árvák elnyomatása tévtanítás. álbölcsesség. vesztegetés, bujaság és minden bűn felburjánzott az Ur szállóskertjében. Izai.5.1.

Ezek.15. Kezmutatás, álnokság, bolond beszéd, kevélység, a sziv felfuvalkodása egészíti ki ezt abünlaajtsronot, hamis törvény, igaztalanságok

Izai.9. sokasága miatt a proféta saját népét család nemzetnek nevezi, melyből
 Rón.11.5. csak a maradványok, vagyis kevesen térnek az erős Istenhez, a többség,
 Izai.10.21. a nagyrész megrögzöttségében marad, tevélysége azonban megáldoztatik.

A proféta ezt a szellemi, lelki terméketlenséget mély álomnak nevezi; ebben az álomban befödöttnek a látomás látók, elvételük a böl-

Izai.29.10. cséség az ő bölőseitől és okosainak értelmessége elrejtetik, úgy, hogy
 Kor.1.1.19. az Ur törvényei olyanok lesznek előttük, mint a bepecsételt könyv, melyet

Abd.8. sem az irástudó, sem a tanulatlan ember nem fog megérteni, hanem mint Pál tanítja lepel van sziveiken mind e mai napig, midőn Mózes olvastatik, s ez a lepel csak Krisztus által vétetik el, mint a proféta mondja: "akkor nyernek a lélekben tévelygők értelmességet és az ellenszegülők

Iz.29.24. a törvényt megtanulják." Akkor t.i. midőn a büntető ítélet megjő s akkor a zsidók is mint a többi siketek és vakok, habár későn a törvényt és

29.19.15. isteni kijelentéseket érteni megtanulják. S így minden jövendölés, in-
 Kor.11.3. telen, fenyegetés sőt az egész törvény tanultak és tanulatlanok, előtt

Izai 42.19. bezárt könyv, mintha nem is léteznék, a tudós megátalkodottságból a tanu-
 latlan tudatlanságból van vakságban az Ur törvényei s jövendölései

Iz.29.14. iránt.

jegyz. Ez a terméketlenség messiaszi korszakban vált teljessé, midőn

Ter.2.7.4.26. Karmel, vagyis a zsidóság pusztává s helyette Libanon, vagyis a po-
 Izai,29.17. gányság virágzó kertté lett és Abrahám lelki fiaivá, az igazi zsidókká,

hivóvé s lelki Itraellé lett. Amint ezt Krisztus szavai világosan ki-
 fejezik: "Azért mondom nektek, hogy elvételük tőletek az Isten országa

Mát.21.43. és oly nemzetnek adatik, mely gyümölcsöt megtermi." A zsidóság elszá-
 radt az Isten lelkétől elidegenült, most is holttest gyanánt vonszol-

Mar.21.18. tatik követőitől, míg az idők végezetekkor, midőn a választott nép marad-
 jegyz. ványai az Anyaszentegyházba felvétetnek, egészen elvesz."

Izraelre ez volt a legnagyobb büntetés s ezzel hitéleti tragédiája be is lett fejezve. De rettenetes szó az minden népre és min-

Mát.21.48. den egyes emberre, nézve, ha az igazság birtokában vannak és nem törek-
 jegyz. szenek arra, hogy gyümölcsöt megteremjenek jócselekedetekben.

VI. fejezet.

A zsidó nép hivatása.

A választott nép karakterével szoros összefüggésben annak ^{oak} hivatása is, vagy még helyesebben ez a karakter előre meghatározza, megpecsételi e nép sorsát, hivatását is. Egyesülnek benne a végletek teljes mértékében, a nagy erények mellett felburjánzanak közöttük a rettentő bűnök is, melyek olykor csaknem teljesen elnyomják az erényeket. Erényeinél fogva hivatva van tehát világra hozni az Üdvözítőt a világ Megváltóját, de vétkeinél fogva Ő neki kell magából kitermelnie a világ Megrötőjét is, az AntiKrisztust. Ez a két véglet Abrahám testi kettős világra szóló hivatása; és minden cselekvése, mozdulata, törté-

fiainak

netének minden felvonása e két ellentétes törekvés körül zajlik le, és minden munkája e két véglet valamelyikében talál megnyugvást.

Ennél fogva e nép szerepét sem lehet helyesen megítélni anélkül, hogy tetteinek elbirálásánál e szempontokat figyelmen hagyjuk. Az irányzat, mely az erények útján az Üdvözítőhöz törekszik főként Krisztus születése előtt határozott és félre nem magyarázható módon jelentkezik az Ószövetség összes könyveiben és hagyományaiban. De ép oly kétségtelen bizonyosságok szólnak az Antikrisztus útjainak előkészítésében Ábrahám testi fiai között, sőt napjainkban már a jelenések feltűnő és kézzel fogható módon kezdenek jelentkezni. Az, hogy Szovjet Oroszország befogadta a kommunizmust és a maga nemzeti intézményeinek lerombolásával helyet adott a Satanizmus előfutárjainak ez semmi mást nem jelent, csak azt, hogy megteremtődött a milió, a környezet, mely méltó a rombolás szellemének a tagadás, az ármány démonának megtestesülésére.

Tekintetünket azonban egyelőre nem a jövő, hanem a múlt érdekli és pedig a Szent könyveknek azon helyei, melyek fentemlített felosztásunkat igazolni fogják. Ezért most elsősorban vesszük azon idézeteket, melyek az Üdvözítő megszületésére illetve a zsidónép abbeli hivatására vonatkoznak, hogy a Gondviselés által előre megjelölt uton és módon a születendő Messiás útjait előkészítse.

A Messias, a világ Üdvözítője, az Isten fia, Izrael Szentje, Isten akaratának egyedül autentikus közvetítője, Szent nevével és természetével fogva nem lehet más csak az a lény, kiben nincs álnokság, ki hűséggel és igazsággal tanít s így feltétlenül az Igazság megtestesülésének, vagy másszóval a megtestesült Igazságnak kell lennie. Mint ilyen kizár önmagából mindent, mi az igazsággal s erénnyel ellenkezik s így abban a népben, melyben földre szállni méltóztatott csak is az erények által és az erényekben lett látható és érzékelhető.

Ezek. 18. jeg. Az Üdvözítő négyféle szerepében egyik a tanítói működés s magát is Bev. ev-hoz. annak nevezi: és ismét: "Én engem nesternek és Urnak hittok, és jól Jan. 13. 13. mondjátok, mert az vagyok."

Ezen szerepkörből kifolyólag vesszük-először azt a hivatást, mely az Ige törvény átvételére, fenntartására, megőrzésére és a nemzetekkel, nyelvekkel, pogány népekkel való közlésére vonatkozott. Ez volt az a tanítvány, melyben fogantatott az Örök Ige és melyre építette Jézus tanításának további tételét.

VII. fejezet.

A Tóra szolgálata.

Az Ige törvény hordozását és őrzését Mózes ezekkel a szavakkal bizta a zsidó népre: "Es most Izrael! halljad a parancsokat és ítéleteket, melyekre tanítalak téged, hogy azokat cselekedvén élj... Ne adjatok az Igéhez, melyet nektek szólok, el se vegyetek abból, tartásotok meg a ti Uratok Istenetek parancsait melyeket én parancsolok

nektek....Tudjátok, hogy tanítottalak titeket a parancsokra és igazságokra, amint meghagyta neken az én Úram és Istenem...Mert hol legyen nemzet oly nevezetes, hogy oly szertartásai legyenek és igaz ítéletei és teljes törvénye, mint melyet én ma szeméitek alá adok?Órizzd tehát

Móz.V.4.1-magadat és lelkedet, szorgalmasan tanítsd azokra Fiaidat és unokáidat.!

lo. Ezek a szavak tehát világosan megjelölik a zsidók abbéli hivatását, hogy az ige törvényt, a Tórát t.örizzék és utódaikra sértetlenül át hagyományozzák. És azóta Mózes könyvei a zsidók vallási és társadalmi életének középpontjában állanak, melyeket a hitű zsidók rajongó tisztelettel vesznek körül."Vallásunk főalapelve-írja a rimaszombati főrabbi-rendületlenül hinnünk, hogy a Tóra, mely kezünkben van, ugyanaz a szent, isteni eredetű tan, melyet Isten Mózesnek átadott...A tan melyet Isten nekünk Mózes által parancsolt, örök időkre Jákob házában öröksége marad. A Tóra nevelt bennünket ez őrzött meg minden balsorsától, ez volt ami vezértünk év ezredekén át, ez volt ami vigaszunk, midőn szomorú napok virradtak reánk és a sors hullámcsapásai által vettettünk országról-országra...Mi is oly görcsösen ragaszkodunk hozzá, miként cselekedtek őseink évezredekén át...A Tóra Izrael erkölcsös életének tan és törvénykönyve egyaránt...Midőn az ember megválna az élettől..

Singer, Kötelességtan. 222. fejezet.

csak tóra-tudománya és jótettei, melyek vezérlik e világon, megörzik a sírban, fölélesztik és örökké fönntartják a tulvilági életben."

"A Tóra tanulmányozása erényeink legfőbbje, mert belőle folyik az Isten ismeret, ember és igazságszeretet, lelkijóság, becsületeség, józanság."Foglalkozzál a szent Tórával nappal és éjjel egész életeden át..A Tóra tanulmányozása a szétszórt Izraelnek védője, felekezeti fennmaradásának támasza, általa a sujtott zsidóság magasztos, erős, legyőzhetetlen maradt...A zsidóságnak csakis addig van létjogosultsága, míg megtudja becsülni a kincsét, melyet Istene reá bizott."

U.o.225. fejezet.

Mindezen idézetek világosan mutatják, hogy a Sinai hegyen adott kinyilatkoztatáshoz való ragaszkodás ma ép oly sértetlenül megvan a jó zsidóban, mint évezredekkel ezelőtt. Szinte azt lehet mondani ez az u.n. zsidó és más népbéli ember karakterbeli különbségének fővonása, hogy a zsidó ember a Tóra tanulmányozást komolyan fogja fel, míg a nemzetbeli e szent könyvekkel nem törődik.

Ujabban egy protestáns társaság, az igaz-óriási anyagi erővel fogott hozzá a biolia terjesztéséhez, -ez azonban még sem hasonlítható ahhoz a szellenhez, mellyel a zsidó néplelek körülövezi a Tórát.

Az angol felfogást élénken jellemzi az az eset, melyet egy szentanu mesélt. Ez a nőlgylátott utnak indítani a kikötőből egy angol hajót ennek fele bibliával volt tele, másik fele pedig fetissel. melyeket gyarmataikra szállítottak. Itt az üzleti szellenben, tehát bennfoglaltatik a Biblia is. De a Tóránál megszűnt a zsidó kalmárkodásnak minden nyoma. Körötte mozog a zsidó érzelmi világának minden szála. Bár-mily szegénységben éljen a zsidó ezt a könyvet mindig magával hurcolja, úgy, hogy gyermekkorának első ébredéseko maga mellett találja ezt a

könyvet, melynek tételei átítatják teljes gondolatvilágát. Mincs az az utolsó kis falu, hol zsidók felütötték sátorjukat, egyuttal a talmud iskolát is megnyitották, és ehhez nem kell sem tanterem, sem tanterv, sem állami subvenció csak egy Tóra és egy pár zsidó gyerek. Ahol pedig már rendszeres nyilvános istentisztelet folyik, minéz legalább lo zsidó férfi jelenléte szükséges, évenként egyszer átolvastatik nyilvánosan az egész tóra s ha végére jutottak, kezdik előről s így tart évezredekén át .

Innét van, hogy egy közönséges kis bocher iskolából kikerülő zsidó gyerek intenzivebb theológiai műveltséggel lép fel a világba, mint egy erettséigizett, sőt mint egy egyetemet végzett nemzetbeli ifiu, kik között akár hány akad, kik még kívülről sem látták a szent könyveiket. Innét van aztán a választott nép átütő ereje, mellyel a nagy nemzetek testén annyi sebet tud okozni.

Erről a buzgalomról, mely a zsidó pszichének öröröklött és beajtott tulajdonsága, maga pl. Pál is bizonytságot teszzen mondván: "Bizonytságot teszek felölökzt. i. a zsidók felöl/, hogy van buzgóságuk Rónólo626 Istenhez, de nem az ismeret szerint."

VIII; fejezet.

A monotheismus.

A Tórának és a többi szb, iratoknak vagy amint ők mondják az írott tannak, =Tóra örzése, nem öncél, nem is egyedül a zsidónak mint nemzetnek külön törvénye és kincse, hanem célja az, hogy az abban lefektetett örök igazságok a népek, nemzetek, nyelvek, közkincsévé váljanak. Ezt számtalan helyen világos szavakkal kifejezik a szent írók, ni egyébként kitünik abból is, hogy e könyvek nem emberi bölcsesség szüleményei, hanem a Szent Lélek sugalmazásából eredtek, s így a zsidó írók nem szerzői, csupán közvetítői azon tanitmánynak. Ezt az igazságot ilyen képen felyezik ki az írók:

Kir. I. 17. 46. "Dávid pedig mondá:hadd tudja az egész föld, hogy van Ezek. 23. 49. Isten Izraelban."

"Es megtudjátok, hogy én vagyok az Ur Isten. . . ."

Ezek. 38. 16. írástjének "Es fölmég az én népeimre Izraelre. . . , hogy a nemzetek megismerjenek engem."

Ez a cél különben ki van fejezve az Ábrahámnak tett Os-

Móz. I. 12. 3. ígéletben, mely szerint "tebenned megáldatnak a föld minden nemzetségei

" 18. 181 amint a Messiás törzsatyjában, ki tanítása által jelölte meg az Üdvö-

" 22. 18. 26. zülés utját.

Gal. 3. 8. 16. És meg tudják a pogányok, hogy én vagyok Izrael megszentelő-

Sirá. 44. 25. ap. cs. 3. 25. Ezek. 37. 28. je, mikor az én szentélyem közöttük leszzen mindörökké."

30. 25. "Ti vagytok az én tanuim-ugymond az Ur-és az én szolgám, kit

- 14.8.15.7. választottam, hogy tudjátok és higgyetek nekem, ..hogy én vagyok, én
13.9.14.23.
Izai 43.10. vagyok az Ur és kivülem nincs Üdvözítő."
Oz.13.4.
- Ez.34.23. És támasztok nekik egy pásztort, ki őket legeltesse, az én szol-
35.11. gánat Dávidot..Én az Ur pedig nekik Istenök leszek."
- Ez.36.23. "És megszentelen az én nagy nevetem, mely megfertőztetett a
37.13. nemzetek között...hadd tudják meg a nemzetek, hogy én vagyok az Ur."
"És tudják meg/a népek/, hogy te vagy egyedül az Ur Isten és
Dan,3.45. dicsőséges a föld kerektségén!"
"Ez a nemzet beszéde és kívánata; még megismerik az élők,
Dan,4.14. hogy a Fölséges uralkodik az emberek országában."
Kir.1.2.8. "Jézus Kirsztus volt legfőbb célja a mindenjövendölésnek,
16.11.- célja a törvénynek azért teljesítette és megpecsételte azokat,"
Róm 10.4.
Dan,9.22, "Ez utolsó győzelemmel a pogányok felett be lesz fejezve
Ier.2.27. minden nép megtérése."és akkor az Ur lesz, király az egész földön, az
2.17. napon egy lesz az Ur és egy lesz az Ő neve is.
Am.4.13.
Zak.14.9.
Zsolt.21.28. "És mindazok kik megmaradnak a pogányok közül,...fölmén-
29. nek évről-évre, hogy imádják a királyt, a seregek Urát és megüljék a
Zak.14.16. sátorok ünnepét.
Malak.1.5. "Ismerjék meg a pogányok, hogy Te vagy a mi Istenünk."
Mak.II.1.27. "Ezért imádkozik Salamon a templon felszentelésekor:"Az
idegent is, ki, imádkozni fog e helyen, te hallgasd meg menyből,....
hogy ismerjék a föld minden népét a te nevedet és féljenek téged,
mint néped Izrael és tudják meg, hogy a te neved hivatott segítségül
Krón.II.6. e házra.
32. "Adjatok hálát az Urnak Izrael fiai/és a pogányok szí-
ne előtt dicsérvétek őt, mert azért ~~szólattal~~ titeket a pogányok közé, kik
őt nem ismerik, hogy tő hirdessétek az Ő csodatetteit és tudtul adjá-
tok nekik, hogy nincs más Mindenható Isten ő kivüle..A nemzetek mesz-
Tób.13.3.14. sziről jönnek hozzád és ajándékokat hozván imádni fogják benned az
Izai.60.5. Urat és földedet szentnek tartják.
65.16. "Emlékezzél meg Uran szövetségéről..hogy a te házad neked
szentelve megmaradjon, és minden nép ismerje meg, hogy te vagy az Is-
Jud.9.18. ten és nincs más tekivüled."
"Örvendezzenek és vigádjának tebenned mindnyájan, kik téged
Zsolt.39. keresnek és mondják mindenkor. Magasztaltassék az Ur."
17.
44.18. "A népek dicsérni fogják téged örökké" "Lássátok, hogy én va-
45.11.56.6. gyok az Isten; fölnagasztaltatom a nemzetek között és fölnagasztalta-
12.62.12. tom a földön."
54.14.-67. "És ismerjék meg/a te ellenségeid", hogy Ur a te neved, te
1.5.67.19. vagy egyedül Fölséges az egész földön."
82.19.195.18. "A teremtendő nép dicsérni fogja az Urat" "Adjanak hálát ne-
96.12.98.9. ked Uran a föld minden királyai."
101.19.23.-
102.22.106.
15.-107.4.
108.30.110.
109.113.9.26.
116.117.286.
121.4.137.4.
144.10.
150.6. "Minden/élek dicsérje az Urat!" Alleluja. Ezzel végződik a
Zsoltárok könyve.
Mindezen idézetekből kitűnik, hogy minden ószövetségi könyv

Jerem, 42. egybehangzó tanúságtétele szerint a választott nép hivatásának egyik irányu célja abban végződik, hogy a szent tanítást, melyet Isten különös kedvezés folytán e népre bizott, közölje a pogány népekkel, hogy ezek is az egy igaz ismeretére eljussanak. "Mert nemcsak a szőlőknek szükség tudósoknak lenni, hanem hogy az idegeneknek is mind szóval Jez. Sirák. Előb. 1.2. mind írásban igen tudósok lehessenek" vagyis a magyarázó szerint Izrael dicséretre méltó bölcsességeért, mivel tanítói nemcsak önmagoknál U.o. 1. jegyznek bölcsék, hanem a külföldieket is igazságra vezetik."

Ha tényleg így áll a dolog, úgy a zsidóság betöltötte hivatását akkor, midőn a nemzetek és népek ezen tant elfogadták. És ez a meggyőződés él is a zsidó rabbinusok, hittanítók lelkében mint ezt fenti idézet tanúsítja, melyet egy tórabölcs ir saját hitsorsosainak létjogosultságáról. Ugyanezt az eszmét tartalmazzák a következő sorok. "A-Fügefa megtérme első gyümölcsét, a virágzó szőlők kiárasztják illatukat" Melyeket így értelmez az Egyház: "A zsidó egynáz kevés édes gyümölcssei értek, az egész zsidó egynáz elérte rendeltetését, a kegyelem U.o. 24. j. ideje elérkezett." mert a szőlőhegyek, melyek a pogányságból az egynázhoz gyülekező községeket jelentik, már virulnak, már működik az új egyház s áradoz benne a jambor lelkek illata. U.o. 25. j.

Ámde ha a zsinagóga betöltötte volna minden hivatását, úgy Oz. 9. 10. Luk. 13. 6. Jer. 24. 1. 2. Márk. 7. 1. 2. már meg kellett volna semmisülnie, minthogy azonban az Ur nem semmisítette meg, hanem bár szétszóratásban fenntartja azt, bizonyára kell lennie olyan hivatásainak is, melyeket még nem töltött és melyek betöltése még hátra van. Mik ezek, mutatják a következő fejtegetések.

IX. fejezet.

Az antikrisztus világra hozatala.

Izraelnek az a rendkívüli kibüntetés jutott osztályrészül, hogy világrahozza a világ Üdvözítőjét, Krisztust, ki az írások szerint meg L. Jer. 5. 10. is született Bethlenben a bold. Szüztől, kizatek és megfeszítették ugyancsak az Írások szerint. Ez mint befejezett tény, mint betöltött hivatás már a múlté s így vizsgálódásunk körén kívül esik.

Ehelyett figyelmünket fordítsuk hivatásuknak még be nem töltött részére, mely az AntiKrisztus világrahozatalában vagyis a sátn megtestesülésében áll. Erre vonatkozólag az Apocalipsis világosan Jel. k. 17. 8. tanítja, hogy "a vadállat... ismét feljő a mélységből" mi azt jeleníti, hogy a pogány birodalom, az utolsó idők pogánysága és annak utolsó terjesztője az anti-Krisztus feltűnik e világon, de rövid rémuralom után U.o. 8. jegyzpárthiveivel együtt Istentől örökre megsemmisítettik. És ismétli a, nagy látnok a jövendőlest mondván: "Es mikor letelik az ezer esztendő, a sátn feloldatik tömlőcéből és kijő és elcsábítja a nemzeteket kik a föld négy szejleténél vannak. Gógot és Magógot és összegyűjti Jel. k. 20. 7. azokat viadalra, kiknek száma, mint a tenger fővénye. Vagyis a sátn vissza nyeri régi hatalmát rövid időre, midőn Isten végzése szerint,

az utolsó korszak bekövetkezik s ekkor a sátán roppant sokaságot nyer a népek között, hogy általok a kereszténységet legyőzze és magának diadalt szerezzen. Minden népek, még a keresztények között is a sátán roppant sokaságu párthiveket talál, mert Krisztus maga mondja, hogy azon időben, midőn ismét eljő, csaknem általános lesz az erkölcsi romlás és

Luk. 17.26. alig fog hitet találni... Ezek összegyűlnek csatára Isten Anyaszent-
28.13.8. egyháza, a katholicizmus, ellen, együtt működnek, hogy a kereszténységet a földről kiirtsák. Mivel az apostoli tanítás szerint az anti-krisztus megfog jelenni az utolsó időben, ez lesz az ő vezérök, vagy együtt működik majd velök."

Jel. k. 20. 9. jegyz. Ide vona koznak nagy apostolunknak szavai: "Senki ne ámitson el titeket bármí módon, mert előbb az elszakadásnak kell jönni, s a bün emberének, a kárhozat fiának megjelenni. Ki ellenszegül és felemelkedik minden fölött, mi Istennek mondatik vagy tiszteltetik, hogy az Isten

Thess. II. 2 templomában fög ülni, mutatván magát mintha Isten volna."

3.
Ef. 5.6. Vagyis a magyarázatok szerint Krisztus Urunk második dicsőséges eljövételét, Istentől, Krisztustól az igaz tanítástól való elsza-

Thess. II. 2 kadásnak, általános erkölcsi romlottságnak kell bekövetkeznie, mi az
8. j. evangélium megvetésének eredménye. Itt nem csupán eretnekségekről van szó, hanem Krisztus teljes megtagadásáról. "A bün embere pedig nem más mint a teljesen megrögzött gonosz, kiből megtestesül, ki Krisztusnak
9. j. ellenszegül, azért ellen-krisztusnak, vagy anti-krisztusnak neveztetik.

Hogy az anti-krisztus mint bizonyos személy fog fellépni az idők végezetével, a Szt. Atyák mindnyájan tanítják, Szólnak továbbá a szt. iratok több anti-krisztusról is, de ezek csak előfutárai annak az egynek a legfőbbnek, kit idők végezetével épen úgy fognak várni a gonoszságba merült emberek, mint ahogy várták a jámborok és igazak Krisztust. János apostol írja: "Fiacskáim! itt az utolsó óra; és a mint hallottátok, az anti-krisztus eljő, sőt most sokan anti-krisztusok lettek, ebből tudjuk, hogy

Ján. I. 2. 18. itt az utolsó óra" vagyis más szóval, mi most Istennek e földön való országának utolsó korszakában vagyunk és ebben a korszakban fog eljönni az anti-krisztus; már itt is vannak előfutói, a hamis tanítók, szá-
U. o. 25. j. kádárok; eretnekek.

Sőt világosan definiálja azt is az apostol, ki az anti-krisztus mondván: "Kicsoda hazug, ha nem az, ki tagadja, hogy Jézus a Krisztus?

Ján. I. 2. 22 Ez az anti-krisztus, ki tagadja az Atyát és a Fiút" vagyis az, ki tagadja, hogy Jézus személyében az Isten fia, a Messiás, az Üdvözítő megjelent, és aki tagadja Jézusban a Krisztust, és Fiát és a Fiával az Atyát."

U. o. 30. jegyz. Ep ily világosak ezek a szavak is: "Es amely lélek megosztja Jézust, nincsen Istentől és ez az anti-krisztus, kiről hallottátok, hogy eljött
Ján. I. 4. 3. is már e világon vagyon, "t. i. lélek szerint az ő előfutárjaiban és így

2sid. 10. 37 anti-krisztusok tekintendők minő azon tanítók, kik az ő szellemében
Thes I. 4. 15. lépnek fel. Ennek a szellemnek ismertető jegye az érzékiség, az önzés, mely együtt véve "világ"nak nevez az irás, -. Ennek ellentéte a igazság. Lelke Krisztus szelleme, melynek ismervéi a szentség és igazság. Krisz-

Jel.k.21.13tus szelleme az igazság lelke, az ~~anti~~ ~~krisztus~~ szelleme a tévelygés
jegyz. lelke, megismerhetjük önmagunkban, is e szellemeket, mert ahhoz tartozunk,
Jan.1.4.6. zunk, abból valók vagyunk, melynek ígéit szívesen hallgatjuk.
"8.50.j.

Az ~~anti~~ ~~krisztus~~ hiveit a hitbéli tévelygőket, korának farizeusait és irástudóit viperák fajzatainak, kígyóknak nevezi maga

Mát.23.33. Krisztus Urunk is, mert ezek a régi kígyónak, a sátánnak, az ember csábítójának szellemi, lelki leszármazottai s vele lelki rokonságban áll-

Móz.1.3,1. lanak s mely rosszabb a föld minden állatainál. "A sátán hazug és gyilkos kezdettől fogva és minden hazugság és gyilkosság tőle van, a hazugok, képmutatók és gyilkosok, minők a farizeusok voltak, igen jellemzőleg nevezték az ő fajzatának." S ha megfigyeljük azt a rengeteg

Mát.23.34. j hazugságot, gyilkosságot, sikkasztást és panamát és csábítást melyektől hemzsegenek a napilapok hasábjai meg kell győződnünk róla, hogy a

Jel.k.20.7. sátán tényleg felszabadult tömlöczéből és az emberek között grassál.

Ugyanezen jellemrajzot foglalják magukban ezek a szavak; Melyeket szintén az Üdvözítő mondott kora farizeusainak: "Ti az ördög atyjától vagytok és atyátok kívánságait akarjátok cselekedni. ~~Ö~~gyilkos volt kezdettől és az igazságban meg nem állott, mert nincs igazság ~~ő~~ benne, Mikor hazugságot szól, tulajdonából szól; mert hazug ő és a hazugság atyja." És az értelmezések szerint az ő szelleme gyilkolta meg az első emberpárt midőn a bűnre csábítván őket, lelkök életét elvette

Ján.8.44. és az által testöket is halandóvá tette, mint Salamon is tanítja: "Az ördög irigységéből jött be a halál a föld kerekére, követik pedig azt, kik az ő részén vannak." t. i. az istentelenek, mint az ördög, arra törekcszenek, hogy az igazakat üldözzék és megöljék.

Móz.1.3.2. köv. A sátán lényege, eleme magát Isten helyére állítani, minden Bölcs.2.24. érzése, törekvése és működése oda céloz, hogy a teremtményeket az Isten iránti engedelmségtől elvonja és magának meghódítsa. A hazugság tehát, melyet önmagának és másnak mond az: hogy az Isten nem azon Ur kinek mindenben hódol ~~v~~ és engedelmeskedni kell. Ő a hazugság atyja mert első volt, ki azt kimondotta s mert sokat elcsábított és még most is elcsábít, hogy ők is e hazugságot mondják. E hazugság az ő tulajdonának mondatik, mert az az ő szabadakarátának visszaéléséből származott és örökre az ő valóját képezi.

Jan.8.46.j. Alig emelkedett Krisztus az égbe a földről, nyomába léptek egyes ~~anti~~ ~~krisztusi~~ szellemű emberek, hamis Messiások, mint volt a

Mát.24.7. régi időben Cochba, a 17 században Sabbathai Zebni, ki utóbb mohamedanus lett. Ilyen hamis Messiás a zsidók 64-et számítanak a történe-

Ján.5.39. lem folyamán több, kisebb szerencsével. Most le utóbb a sátán Bésant asszony által Krasnamurtiban egy hindu ifjuban csábítja a lelkeket. Ide tartoznak azok "a hamis bölcsészek is, kik hamis tanait az Üdvösség tudományának helyére tették és így ~~anti~~ ~~krisztus~~ előkövetői lettek.

Az utolsó időben ez maga lép fel a kereszténység megsemmisítésére s azt fogja hirdetni, hogy minden üdv tőle származik. És így

a különféle hamis Messiások és tanítók összevéve csak egyet képeznek,

Mát. 24.7. ki végre az anti-krisztusban legfőbb fokozatban meg fog jelenni"
jegyz.

A ő működését, hatását rémitó színekkel ecseteli Pál: "Es akkor megjelen ama gonosz, kit az Ur Jézus megöl az ő szájánál leheletével és semmivé tesz az ő eljövételének fényességével, kinek eljövetelekor a sátán működése által mindeféle erő, jelek és hamis csodák lesznek és minden nemű csábítás gonoszra azoknál, kik elvesznek azért, mivel az igazság szeretetét be nem fogadták, hogy üdvözüljenek. Azért engedi meg Isten rájuk hatni a tévelygést, hogy higgyenek a hazudságnak, hogy megítéltesenek mindnyájan, kik nem hittek az igazságnak, hanem beleegyeztek a go-

Thess. II. n. sz. sz. ba."
2.8.11.

Tehát még csodákat is fog produkálni az anti-krisztus, hogy ha lehet még az igazakat, választottakat is megtéve, de ezek nem igazi csodák, csak rendkívüli szemfényvesztések lesznek, mivel igazi csodát, vagyis a természet törvényein való változtatást egyedül Isten tehet, mivel Ő a Teremtő.

Móz. II. 7.
5 jegyz,

Ide vonatkoznak az Üdvözítőnek keserű panaszai és szemrehányásai, melyeket nemcsak kortárshinak, hanem minden idők hitetlensei- nek mondott: "Én atyám nevében jöttem és nem fogadtok be engem; ha más

Jan. 5. 43. maga nevében jő, az befogadjátok." Ezen, a maga nevében" jövő alatt a régi értelmezők mindnyájan az ál-Messiásokat értik, kik a zsidók között időnkint támadnak. Magok a zsidók 64 ilyen számítanak, kik mindnyájan több vagy kevesebb hitelre találtak nálok; a valódi megváltót pedig

Jan. 5. 39j. keresztre feszítették. Mindazokat pedig, ugy az elmúlt ~~val~~ messiásokat, tanítókat mint a jövőket egy biztos vonás vezérel t. i. az önzés és érzéki gondolkodás.

Az anti-krisztus egyéb iránt már az Oszövetségi jövődölésekben is szerepel. Az egyik látók u. i. így ír felőle: "Ezek után nézek az éjjeli látomásban és ime a negyedik szörnyállat rettenetes, csodálatos és igen erős és tíz szarva vala. Szemlélem a szarvakat és ime egymás kicsiny szarv növekedék azok közül, mely előtt három az első szarvak közül kiszakasztaték; és ime ezen szarvban szemek valának, mint az em-

Dán. 7. 7. 8ber szemei és nagyokat szóló száj."

Ezzel nagy szt, Gergely szerint egyenesen az anti-krisztus van jelképezve; ki emberi szemekkel és kevélyen kérkedő szájjal ábrázoltatik, mert ember létére sátáni gonosszsggal fog bírni, kinek uralmát ezek a szavak jellemzik: "Es azok országása után, mikor megszapornak a gonosszsgok, egy szentelen arcu és cselszövényekhez értő, király fog támadni. És nagy leszen ő erőssége, de nem saját ereje által és hitetlenül elpusztit mindent s ezt sikeresen végrehajtja, megöli az erőseket és a szentek népét önkénye szerint; és sikeres lesz kezében az álnokság; szivében felfuvalkodik és mindenben bővelkedvén, felette sokat megöl s a fejedelmek fejedelme ellen/tamad; de végre minden kéz nélkül

Dán, 8. 23 megrontatik.
25.

A látomás menete szorul szóra teljesedni látszik korunk eseményeiben, midőn a nemzetek királyainak bukása után az orosz bárodalmon trónjára emberek jutottak Nev York utcaírók nem jog vagy harci erő által hanem álnokság és csalárdság által, kik mindent hihetetlenül elpusztítottak s még a fejedelmek fejedelme, vagyis ^{in leton} a pápa ellen is támadtak... immár minden előfutár és pribék létrejött, csak még a "szentelen arcú" király hiányzik, ki e gonoszságokat betetőzze, megtestesülése által!

S amaz ország, mely a többi tőrből allakult s akit "szarv" által jelképeztetik az anti ~~h~~risztus országa az idők végezetével mely az utolsó időben még fennálló három legnagyobb országot meghódítja s magának hábar csak rövid időre a világ uralmat kivívja. A többi hét ország pedig vagy elvesz vagy az anti ~~h~~risztussal szövetkezik, Ime az a képe az anti ~~h~~risztusnak és az ő országának röviden összefoglalva.

Ellen ~~h~~risztus, Krisztussal ellenkező, mely Isten országának megsemmisítését már Krisztus idejében megkezdte, tehát Krisztussal egyidőben megjelent, bár megtestesülése csak az idők végével történik meg.

Tagadja, hogy a názárethi Jézus a Krisztus s azt állítja, hogy Krisztus még nem jelent meg, magának istent illető tiszteletet követel, magát Krisztusnak adja ki, hazugságokat szól, és álcsodákat misztériumokkal, Isten templomát elfoglalja és magát teszi Istennek.

Idők végével meg fog testben jelenni ő a kárhozat fia, Jel. k. 13, 18a bűn embere; vagy parázna, mely a feneyadon ül, száma 666. mi egyes értelmezők szerint Urat az Ur ellen felkelőt. /-anti ~~h~~risztus/ Adomikán fiai/jelent.

Házasságot, ételeket, Isten parancsainak megtartását eltiltja. Megveti az Uraságokat gyalázza a méltóságokat, felsőbbiségeket, Az igazhit vallóit üldözi s megöletti azokat, kik nem imádják a vadállat képét.

Önkénye szerint cselekszik, felfuvalkodik, minden Isten ellen támad és nagyokat szól még az Istenek Istene ellen is, s az aszszonyok után lesz kivánsága; csak az erő istenét fogja tisztelni a hatalmat/sadai?/és e pogány isten tiszteelőinek nevelni fogja dicsőségét hatalmat ad nekik sokak fölött és földet ingyen oszt t. i. azon igazak földjét, kiket ártatlanul s jogtalanul meggyilkolt.

Mindazáltal diadalt nem veszen, uralma csak rövid ideig, fog tartani aztán elevenen a kénkőves tóba vettetik, amidőn Krisztus itéltre jó az anti ~~h~~risztus ellen.

Ez a tükör, melyben az ellen ~~h~~risztus képe megjelen, az érzékiségnek s világias, anyagias gondolkodásu embereknek tetsző vonásokkal, melyek az ő megtestesülését megelőző időben csak részletekben s elszórtan jelentkeznek előfutáraiban s csak lassan ^{lassan} általánosakká s szinte észrevétlenül, lappangva terjednek el a népek között úgy, hogy még a keresztények is visszasüllyednek a pogányságba, melyből Isten

Dan. 7. 17.
18. jegyz.
Jan. I. 4. 3.
I. 2. 18. 3. 4.
Jan. I. 2. 22. 7.
" I. 3. 4.
Pél. II. 2. 1.
Márk. 13. 6.
Jel. 13. 13.
Mat. 2. 11. 24.
Thess II. 2.
4. " 2. 3.
Jel. k. 13, 18a
17. 4. 7.
Tim. I. 4. 3.
Pét. II. 2. 10.
Júd. 8.
Jel. 13. 15.
Dán. 11. 36.
59.
Jel. 12. 8.
19. 21.
Mat. 24. 37.

kegyelme őket kiemelte.

Ez a szomorú hatása az anti-krisztus előfutárainak, álmissi-
ásoknak, tévtanítóknak, hogy Krisztus szentségének és igazságainak örökértékű kincsei a pogányságból megtért népektől el fog ^{va} vétetni és olyanoknak adadni, kik azt jobban megérdemlik.

Erre céloznak szent Pálnak szavai, midőn alázatosságra inti a pogányságból áttért népeket, kik hajlandók voltak büszkélkedni a maguk bölcseleti iskoláik vívmányaiban "Mondhatnád ugyan: Letörettek az ágak/t.i. a zsidók/, hogy én beoltassam. Jól vagy; a hitetlenség miatt törettek le, te pedig a hit által; ne légy fennhájzó, hanem félj.

Róm. 11. 19.
24. j.
Péter. II. 2.
4.-8.

Mert ha Isten e természetes ágaknak nem kedvezett, talán majd neked sem kedvez." mert a hitetlenség miatt te is letörethetel.

És ez a hitetlenségbe való ~~menet~~ülés nem lesz valami feltűnő, hanem észrevétlenül terjed el, úgy, hogy az emberek észre sem veszik magukat és megjő az ítélet, "Valamint u.i. Nőé idejében csak kevesen maradtak hívek az Istenhez s majd mindnyájan csak a földi mulandóságokba merültek. Ugy lesz ez a világ végezetekor is, midőn az anti-krisztus napjában majdnem az egész emberi nemet elcsábítja és valamint akkor az Ur közeledő ítéletét nem vették észre, úgy azután sem fogják, s megjegyzésre máltó, hogy az Ur nem szól nagy gonosztettekről, hanem csupán a földi érzéki életről a nagy gonoszságot maga a természeti ember is kárhoztatja, de a belérzést átváltoztató szeretetről az elmét fölülhaladó isteni bölcsességről fogalma sincs. Ő inkább tisztán természet-szerűt, a tisztán emberit, mint az a eredeti bűn állapotában mutatkozik, tartja egyedül igaznak és jónak és ebben véli magát megigazultnak. Az ily csupán természeti erény és bölcsesség, az ily, csupán természeti élet tévelyíti el az emberiséget az idők végezetével és elfordítja Krisztustól, hogy elvakulva képzelt igazvoltában, az Ur közeledő eljövételét nem sejtí, és attól nem is fél.

Mát. 24. 39.
Mát. 24. 52.
jegyz.

S, hogy a mi kedves keresztényeink is elfogják veszteni hitőket és vissza-súlyednek a pogányságba, világosan hirdeti az Anyaszentegyház: "A pogány nemzettek voltak, kik Krisztus első eljövetelekor méltókká tettek belépni az Anyaszentegyházba, és a zsidóknak csak igen kis része csatlakozott hozzájuk. Kevéssel Krisztus az utolsó eljövetele előtt, az idők végén megfordított eset következik be, a nemzettek közül csak kevesen maradnak hívek Krisztushoz, ellenben Izrael egész népe el fogja ismerni Messiását és Istenét és belép az Anyaszentegyházba. Ezután rettenetes ítélet száll a pogányokra, Nagyon is világosan látjuk jelen korunkban, amint készülnek elő az események s amaz idők közelednek, midőn Krisztus szavai szerint alig marad fenn szikrája a hitnek a földön; mert a hitetlenség és erkölcstelenség annyira behatott minden állapotba, hogy igen sokaknál alig van meg e-
ggyéb a keresztény névnel s mindenütt a legiszonyubb pogányság az ész és érzékiség istenítése látható." Pogányok pedig mindazok, ki a választott népet, vagyis a katholicizmust bármiképen szorongatják bán-

Róm. 11. rész
utolsó feje,
Luk. 18. 8.
Joel. 3. 3.
jegyz.

talmazzák. És ezt a nagyszabású lelki átalakulást fenségesen előképezte az első nagy csoda, melyel az Ur népevel és az őket üldöző egyiptomiakkal tett a veres tengeren való átkelésnél. Akkor u. i. a zsidó nép száraz lábbal átment a ketté hasított tengeren, ellenben az egyiptomiak, kik elvakultságukban utánok mentek a mélységek örvény-turta mesgyéire, egy szálra oda veszték királyostól.

Az előbbi próféciát ez az első nagy csoda csak előképezte, jelezvén egyúttal azt is, hogy ez lett az Urnak utolsó csoda tétéle az emberekkel, de már nem fizikai, hanem szellemi értelemben. Mert választott népének, mely az Urat elhagyta s a Fium keresztre feszítette, megkegyelmez, őket átsegíti a téveszmék veres tengerén, de a pogányokat és a pogányságból felvett keresztényeket e téveszmék tengerében hagyja elpusztulni; ha a zsidók után fognak rugaszkodni.

És minden jel arra vall, hogy ez a nagyprófécia kezd teljeseéni, sőt még a név is figyelmeztet mindenkit, hogy a tévtanítások veres tengerének hullámai már nyaldossák a nemzetek alkotmányait, s a nemzet beliek esztelenül s oktalatlanul szinte rohannak e hullámok megmaradt falai közé.

De az utat mutatni e hullámok közé akkor is, most is Abrahám testi fiainak jutott osztályrészül. S még abban is teljeseedik az előkép, hogy a fáraó makacs megátalkodottsága sodorta alattvalóit a szomorú végű tengeri fürdőbe, úgy most is a hatalmasok azok, kik a testi fiakkal szinte szétválaszthatatlanul vannak összekapcsolva. S mint vakaká tette Fáraót mérge, úgy a mi fáraóinkat sem kerüli ki ez a gyengeség. De csak azért, mert sem az egyiptomiak, sem a modern fáraók nem hallgatnak Isten kinyilatkoztatására. De jaj nekünk ha ebben ringatja magát lelkünk, mert ez a lelki állapot természeténél fogva gyógyíthatatlan és megbocsáthatatlan. Kik az ilyen vétekben vannak, hasonlóak ama halálos betegekhez, kik nemcsak minden gyógyszert megvetnek, hanem ezenfelül mindent elkövetnek, hogy vesztőket siettessék.

Ez pedig nem más, mint a Szentlélek ellen való bűn és káromlás, ami a farizeusok bűne is volt, hogy a szembe ötlő bizonyságok és tulajdon jobb meggyőződésünk ellenére azt, mit a Szentlélek Krisztusban munkált a gonosz léleknek tulajdonították s így a jót rossznak, az istenit ördöginek nevezték. Mindaz, ki a katholicizmusnak tiszta tanítmánya előtt szemét behunyja s az erkölcsiség rosszat, jónak, a jót pedig rossznak tartja: ugyanezt cselekszi;

Az anti-Krisztus tehát ez értelmezések és kinyilatkoztatások szerint az a szellem, mely a Krisztus és prófétái által kinyilatkoztatott igazságokat elferdíti, megmásítja, tagadja és irtja; ez a rablás, paráznaság, hazugság, gyilkosság szelleme, mely végül testet ölt és úgy mutatkozik be az emberek előtt. Ennél fogva minden szakadás, tagadás, tévtanítás és eretnokség, mely részben vagy egészben ellenkezik a csalátkozhatatlan Egyház tanítmányával egy darab anti-Krisztusból. Ezeket a tévedéseket kebelén melengette és szenvedélyesen dédelgette

Mat. 12. 26.
jegyz.

U. o.

már a Krisztus korabeli zsinagóga, melyet így jellemez a szentírás magyarázó: "A zsidók a babyloni fogság után lemondtak a bálványimádásról és a pogány szokásoktól, a gonosz lélek mintegy kiment belőlök s nem sokára a következő makkabeusi dicső korszakban a zsidó religió legfényesebb diadalát ülte; de csakhamar azután olyan romlottság harapózott el az Isten népe között, minő azelőtt sohasem volt.

Vallási szakadások támadtak, különösen a farizeusoké, kik Mózes tiszta tanítását megmérgezték. A gonosz tanítók gonoszabb tanítványokat neveltek, úgy, hogy Krisztus idejében a zsinagóga nem volt egyéb mint minden kegyelemtől és jobb szellemtől kiüresedett ház, fölékesítve ugyan a képzelt igazság kevélységével s látszólag szent és tiszta külső cselekvények által, de valóban egészen üres és pusztá, valódi sátántanya volt. Így a sátán teljes hatalommal birt fölöttek s az ő lelki állapotjuk gonoszabb volt, mint valaha; mert gyilkosává lettek az Isten fiának s lassankint ama vakságba estek, melyben a természetfölötti erénynek meghalva még most is bolyongnak. "Ennek a zsinagóganak képét kiegészítik még azok a pénzváltók és árusok, kik a templom tornácában árulták áldozati állataikat és csereberéltek a külföldi valutákat mi lármával, olykor eszalással és egyéb méltatlansággal járt, s ezen adás-vétel az imádságnak és elmélkedésnek szentelt helyet sok-

Mát. 12. 44. jegyz.

Mát. 21. 11. jegyz.

21. 12. ostorral varte ki e kufárokat onnét.-

És ha mindezekhez még hozzá tesszük azt, hogy az utolsó ^{előtt} ~~utolsó~~ ~~életem~~

Jel. 20. 10. j. az egész zsidóság Krisztushoz ~~megtér~~: Elöttünk áll az a szomorú hivatás melyet Ábrahám testi fiainak be kell töltenie az anti-Krisztus világhozatála által.

X. fejezet.

A Rombolás szelleme.

Annak a szomorú feladatnak, mely az anti-Krisztus kiszolgálásában áll, természetes folyománya és szükségszerű következménye a népek, nemzetek és nyelvek megrontása.

Az egyén u. i. és minden magasabb rendű egysége, ugymint a család, törzs, ház nemzetség isteni mű és mint ilyen a lélek támadásainak célpontja, mert hisz a gonoszság csak azt akarja megsemmisíteni mi isteni, mi a gonoszságnak ellentéte. Minthogy pedig a fenti egységek isteni eredetűek, csakis isteni adományok által tarthatók fenn, minők az igazság és szentség, melyek az istenségnek magának és minden alkotmányának éltető eleme. Mindezeknek tehát rontó hatásu ellenszere a hazugság és gonoszság, melyekből viszont a rossz szellem és minden hozzátartozója táplálkozik.

Azért minden korban és minden nemzetben azok a téveszmék tették tönkre az életet, melyeket tévtanítók hintettek szét és melyek felnövekedvén elnyomtak minden isteni erőnyilvánulást. És, hogy e tév-

eszmék kitalálói, terjesztői és ápolói és ezáltal a nemzetek rombolói a sors épen Ábrahám testi fiait szemelte ki, világosan és félre nem érthető módon meghatározták a próféták. Így pl. egyik helyen ezeket a szavakat olvashatjuk: "Ne félj Jákob! te kis féreg, ti halottak/megvettetek/Izraelből! Én megsegítlek téged, ugymond az Ur és a te Megváltód Izrael szente. Én tégedet, amint egy új nyomtató szekérré teszek, melynek éles fogai vannak, megnyomtatod e hegyeket és összerontod és a halmokat olyanokká teszed, mint a port; felszóród őket és a szél elviszi és a forgószél elhányja őket; te pedig az Urban örvendesz és Izrael Szentében fogsz vigadni: "Vagyis te mint erős és bátor győző hatalmas, kevély népek¹⁶et fogsz legyőzni és semmivé tenni. Ez a makkabeusi uralom fényes U.o. korszakaiban teljesegett."

De, hogy a zsidóságnak, értve ezalatt Ábrahám testi fiait, vagyis a testi zsidóságnak még most is megvan ez a szerepe, mutatják nemcsak a tények s a zsidóság törekvései, zsidó eredetű irodalom, közgazdasági, filozófiai, közművelődési elméletei, Cion vénjeinek jegyzőkönyvei, korunk eseményei; hanem az a meggondolás is, hogy e nép minden múlt története a jövőnek előképül szolgál s így ami a múltnak eseményei felfokozott arányban és magasabb rendű vonatkozásokban folyton ismétlődnek a jelenben és a jövőben.

E nép szerepét a cséplő szekér munkájához más helyen is hasonlítják pl: "Mert a z Ur keze nyugszik e hegyen és lecsépeletti Moab¹⁶ alatt, mint a szalma szekérral megtöretik." vagyis Izrael nemzet¹⁶ti ellensége, megsemmisítetik. Más hol pedig írva van: "Es a filiszteusok vállaira repülnek a tengeren át, együtt dulják fel napkelet fiait."
28.27. Ezért eseng a zsoltáros is mondván: "kelj fel... Uram! erők ura Istene, Zsolt. 58.6. figyelj és látogass meg minden nemzetet."

Es még világosabban hangzanak e szavak: "A szentek /t.i. Izrael/ örvendeznek a dicsőségben vigadnak nyughelyeiken, Isten magasztalása van szájokban és kétélű kard kezeikben, hogy bosszút álljanak a nemzeteken, megfeddjék a népeket, hogy azok királyait láncokra verjék és nemeseit vasbilincsekre, hogy a megírt ítélet szerint cselekedjenek velök. Ez a dicsősége minden ó szenteinek. Allélujah!"
Zsolt. 149. 5-9.

Ezen helynél a hivatalos értelmező megjegyzi, hogy a törvény parancsa szerint az ország bálványozó népe kiirtandó volt, A népek, melyeknek kiirtására Izrael parancsot nyert, előképei voltak az üdv elleneinek, kik minden embernek útját állják az erény országa bemene-
Zsolt. 149. 3. jegyz. tenél. A keresztény ember ennél fogva azon parancsra emlékszik, mely szerint útjából az üdv minden akadályt el kell hárítania,"

Ábrahám testi fiát azonban nem annyira a távoli vonatkozások érdeklik, hanem a szószerinti első anyagi értelem, mely őket új csatára U.o. 6. jegyz. tüzel, ha ellenük ismét megkisérelnék őket elnyomni, s ha ismét megtámadtatnának, Pedig, hogy ez a támadás már égetően aktuális, mutatják napjaink eseményei és iratai, mert már valóságos irodalma van az u.n. zsidó és keresztény ellentéteknek. Sőt még katolikus lapok is zsidó-keresz-

tény harcokról irnak, s ezzel a helyzetet mindjobban elmérgesítik, mert e téves meghatározásokkal maguk a keresztények között növelik a fogalom/zavart,

A zsoltáros harci kiállását még elevebb szavakkal szinezi ki a próféta: "Feljő az oroszán fekvő helyéről és a nemzetek rablója felemelkedik; kilép helyéről, hogy pusztává tegye földedet, városaid lerontatnak, lakó nélkül maradnak. Ezért övezétek fel magatokat szőrzsákokkal, sirjatok és ordítsatok, mert nem fordult el rólunk az Ur busulásának haragja." Ez a Judához intézett jóvondólás első jelentésében Nabukodonozor királyt sejteti az oroszánban, de magasabb vonatkozásában Juda jelenti a keresztény nemzeteket, az oroszán pedig magát Jákob testi fiait, különösen Gád és Dan nemzetségét, mely a leg-hatalmasabb királyokat fogja legyőzni.

S a nemzetek rablója epitheton ~~órnasa~~ helyesebben epitheton ~~dehonedtansa~~ színtén plastikusan ráillik e bolygó nemzetre, tanítja a szt. értelmező.

Hasonló büntetéssel fenyeget a következő jóvondólás is: "Ime én messzinnen hozok nemzetet rátok, Izrael háza, ugymond az Ur, erős nemzetet, régi nemzetet, oly nemzetet, melynek nyelvét nem tudod és nem érted, mit beszél." Hogy ez az intelem a keresztényeknek is szól, semmi kétség benne, mert minden keresztény nemzet közt elszórtan él már az a nemzet, mely régi nemzeti zsidósága minden más népet felülmulja s melynek nyelvét nem értik a keresztények, mert nyelvöket a hébert lenézik és elhanyagolják, ahelyett, hogy megtanulnák és megértenék, mit beszél a kereszténység legnagyobb ellensége. De reán keresztényekre csakugyan illik ez a dorgálás: "Hallad, esztelen nép! Kinek ~~nincs~~ szived s kik, szemeitek / ~~álltat~~ / lévén nem láttok, füleitek lévén nem hallotok!" mert tényleg bámulatos, mily általános a kritikátlanság a keresztény népek között, úgy, hogy a legnagyobb könnyedséggel szinte el-lentállás nélkül harapódzik el közöttük minden tévtanítás, ~~idgika~~ abszurditás és szofizma, melyet a Ábrahám testi fiai ujságjaikban, könyvekben, színházaikban, mozikkban, bankokban, üzletekben és vásárookban, tanszékeken és képviselőházban szerte hintonak s ez által tönkrete-szik a keresztény és természetes erkölcsi fel-fogást. De legjobban il-lenek ide az értelmező szavai: "Mint a madarász tanya tele van hívó madarakkal, úgy ele vannak ők ármányok és csalárdossággal, hogy az embereket rászédjék s pénzüket, javokat, becsületöket és ~~héletöket~~ tönkretegyék. Vagy: mint a madár kelepcé tele van fogott madarakkal, úgy az ő házaik is telvék igaztalan jószággal, melyet ravaszsággal és csalárdossággal szereztek."

És a próféta maga így nyilatkozik: "Mert istentelenek talál-tatnak az én népem között, kik lesbe állnak, mint a madarászok, tört hányván és kelepcéket az emberek fogására,

Mint a tör megtelik madarakkal úgy az ő házaik rakvák álnok-sággal; azért lettek nagyokká és gazdagokká. Megkövérednek és föl-hiz-

Jer.4.7.8.

Móz.V.33. 20.

Jer.5.15.

Jer.5.21.

Jer.5.21 jegyz.

Jer. 5.26. 28. nak és nagy gonoszul áthágják az én beszédemet. "Ezt a jellemzést közelebből megvilágítják azok a statisztikai adatok, melyek tárgyilagosan szembe állítják Ábrahám testi fiainak gyors előhaladását a gazdasági téren és a magyar elem gyors hanyatlását ugyanazon téren.

S ennek az előre haladásnak psychologiai magyarázata az a forró gyűlölet, mely e testi fiak szívét a pogányság ellen hevíti s az ő szemökben pogány, góg minden mi nem test szerinti zsidó. Ezt a lelki tényálladékot nyomatékosan kifejezi Eszter könyörgésének ez a fohász:

Eszter. 14. 15. "És tudod, hogy gyűlölöm e gonoszok dicsőségét és utálok a körül-metélet lenek és minden idegennek ágyasházát. Gyűlölöm dicsőségem jelét, mely jellem van és utálok azt, mint a havivérben levőnek runáját... és sohasem vigádom a teszolgálód csak tebenned Uram, Ábrahám Istene." Eszter egész könyve tulajdonképen nem más, mint a pogány, a nemzetbeli és zsidó karakter szembeállítása, mely egymással szüntelen és engesztelhetetlen harcban áll, s melynek vége előbb-utóbb a zsidó jellem győzelme a pogányság, a nemzeti gondolkodás felett.

Ezt az antagonizmust kifejezi már a próféta is jelezvén, hogy nincs nyugtok a testi zsidóknak az idegen népek között sem, mert mint Jer. sir. 4. 27. jegyz. veszedelmes embereknek maguk a pogányok, a nemzetbeliek/goi/is eltiltják a hosszabb tartózkodást országukban.

Még kézzel foghatóbbak Zakariás szavai: "Mert kifeszítem magának Judát, mint egy kéziját, megtöltöm Efraimot; és felszabadítom a fiadat, Sion, la te fiaid ellen Görögország és olyanná teszlek mint a hők fegyvere. És az Ur Isten feltűnik felettök és kipattan az ő nyila, mint a villám; és az Ur Isten harsona szóval zengeni fog és eljő a déli forgószélben, A seregek Ura megoltalmazza őket, és megemészti amazokat és parittyakövekkel leverik, és ivaw ^(b. o. v. t.) megrészegülnek, mint a bortól és megtelnek mint a csészék és mint az oltár szarvai."

Zak. 9. 13. 15. Ezeket a rapszódikus szavakat az értelmező teszi borzalmasan világosokká.

"A próféta eléadja, hogy az Ur az erőtlén zsidókat használja eszközül a hatalmas zsarnokok legyőzésére. Merészkép által tünteti elé Judát, mint az Urtól kifeszített nyilat, Efraimot, mint nyilakkal tett

Zak. 9. 31. jegyz. alatt a görög szirus királyokon nyeredettek. A zsidók mint ragadmányai kat elnyelő oroszok törnek elleneikre és mint parittyakövek eltiporják azokat. A megöltek sokasága miatt mintegy isszák elleneik vérének mely oly bőven foly, mint az áldozati csészében és az oltárszarvain lát Zak. 9. 33. jegyz. ható."

Az értelmező tehát itt még csak a makkabeusi korszak vérontásait látta, de miez azon vérfürdökhöz képest, melyet a kommunizmus és bolsevizmus vezetésében szerplő testi zsidók Oroszországban és Mexikóban s a többi forradalmosított nemzeti államokban/goj/véghez vittek, s mely jelenségek korunkban, szemünk láttára zajlottak le. A makkabeusi korszakban csak ezekben olvasták az áldozatokat, most pedig tíz milliókban.!

Különösen hangsúlyozzák azonban a kinyilatkoztatás szavai, hogy a testi fiak csak eszköz az Ur kezében, mert tulajdonképen az Ur Isten maga az ki általok büntető ítéleteit végrehajtja, Az Ur arra használta e népet, már történetének első korszakaiban, hogy általa más népeket elpusztítson, mint ezt az amor~~iteusok~~ királyával, Széhon~~nal~~ cselekedtek, elpusztítván annak minden városát és mezővárosait a férfiakat, az asz-

Alóz. IV. 21. 24. 34. " 2^{V. 3.} 2^{7.} szonyokat és a kisdedeket, a barmokat és a városok ragadmányait zsák-
mányul vivék. Hasonló képen cselekvének Joggal a básáni királlyal és népevel. E pusztításra maga az Ur ad nekik parancsot mondván: "Ne félj tőle, mert kezébe adatott minden népével és földével együtt!"

Móz. V. 2. 2. "Jozuének is parancsolék az időben mondván: A te szemeid látták miket cselekedett a ti Uratok Istenetek e két királlyal; úgy fog cselekedni

Móz. 5. 3. 21. minden országgal, ahová megy." Ugyanigy csináltak Vilmos császárral, Miklós cárral és Károly királlyal, a három nagyhatalmu uralkodóval, mert saját hibáik következtében a testi fiak kezébe kerültek. És az Ur ismétli számos helyen e biztatást: "Ne félj tőlök, mert a ti Uratok Istenetek hadakozik érettetek."

Móz. V. 3. 22. E sorok megpecsételik a testi fiak hivatását s egyuttal magyarázatát adják bátorságuknak, a vakmerőségnek, tolatkodásnak és praepotenszkodásnak, mely oly vissza taszító vonása a zsidók jellemének.

Józ. 11. 6. Ennek a pusztító és népromboló hivatásnak folytatása József könyve, mely szerint Jerikóban megölének mindeneket, mik abban valának férfiu-

Józ. 6. 21. 10. 15. 6. 28. 35. 37. 39. 40. tól asszonyig, csecsemőtől vénig; az ökröket juhokat és szamarakat is levágják fegyver élével." Mindezt pedig az Ur egyenes utasítására tesz

Józ. 11. 6. szi: "vágd el lovaik inait és szekereiket tüzzel égésd meg," Mindenütt az Ur harcol értök, Ez előhaladásuk titka, hogy oly csekély számmal és

Józ. 23. 10. primitív eszközökkel oly rettenetes pusztításokat tudnak véghez vinni

Józ. 24. 12. mert mindent tulajdonkép az Ur Isten művel a zsidók által mint eszköz Kir. IV. 10. által. Ezen testi, anyagi, kézzelfogható sikerek miatt ragszkodik annyira

Iz. 41. 4. ra Istenéhez Izrael, kinek kultúrára az anyagi érdeken kívül a szere-

Józ. 23. 11. bet is nevití, mint erre vezérok is buzdítja őket.: "Csak azon legyetek teljes zsorgalommal, hogy a Pi Uratokat, Isteneteket szeressétek."

A népek pusztítása, rontása mint elethivatas világosan kitűnik ezen szavakból is: "Megemés~~tek~~ minden népet, melyeket a te Urad Istened

Móz. V. 7. 16. tened ad néked. Ne szánja meg azokat szemed, se ne szolgálj azok isteneinek, nehogy romlásodon legyenek," Innét merítetjük a magyarázatot annak a testi zsidó jellemvonásnak, mely hidegvérrel, irgalom nélkül sőt kéjlegve tudja legyilkoltatni az ártatlanokat, mihelyt a politikai hatalmat kezéi közé kerítette, mint erre a magyar és orosz kummun eseményei fényes bizonyosságot szolgáltatnak.

Még a módja is meg van jelölve a pusztításnak, melyet az Ur Isten az ő választott népe által hajtat végre, amint t. i. írva van:

"Ne félj tőlök/t. i. más nemzetektől/mert a Te Urad Istened közepetted vagy, a nagy és rettenetes Isten. ő fogyasztja el a nemzeteket színed előtt lassan-lassan és részenkint. Nem törölheted el őket egyszerre

Móz.V.7.22. nevelán megsokasodjanak ellened a földi vadak. És eléd adja őket a te
23. Urad Istened és megöli őket, miglen teljesen eltöröltetnek.

Ezt a hivatást t.i.hogy nálánál nagyobb és erősebb nézete-
ket, valasabb népeket elpusztitson, azok városait, fölöjeit, értékeit, ha-
23.25.12. talmát elfoglalja, más helyek is hangsúlyozzák. Másutt ismét a népek
29.13.15.19. teljes kiirtása a feladatuk.
1. Krón 20.7. teljes kiirtása a feladatuk.

Másutt a zsidók hivatása a népek ^{sében} felszélésté- jelöltetik meg,
Zsolt.67.31. majd ismét az a kötelességük, hogy a nemzeteket, népeket kiirtsák, majd
"105.34. bosszút állani a nemzeteken az Ur nevében a népeket megfeddeni, kirá-
"117.10. lyait és nemeseiket láncra verni.
"149.7.

Gyalázatul és átokul adatik e nép minden népeknek; szétszó-
Jer.24.91. ratásuk átok minden országnak szidalommá lett a föld minden nemzetei-
Jer.29.18. 42.18. nél s a népek gunydalaivá tette őket az Ur.
Jer.44.8.12. Jer.sir.

Más próféta a zsidóságot, saját fajtáját, a népek átkának, gya-
3.14.456 63. lázatának nevezi és nevetségének a nemzetek előtt, mert kigunyoltatja
Ezek5.15. őket az Ur és például teszi őket a népek előtt,
22.4.32.

Az Ur bosszuját Izrael keze által viszi véghez a népek közé
Moh.3.5. zött, feladata bosszu a pogányság ellen, üldözni a gonoszokat, irtani az

Ezek.25.14. zött, feladata bosszu a pogányság ellen, üldözni a gonoszokat, irtani az
Zak.1.2. istentelent. Izrael népeket tesz tönkre, azért neveztetnek Isten bajno-
67.3.78. kainak, kik eltapodják az utak sarát vagyis az ellenséget, máshol pedig

Iz.41.18. j. kis szarvuak, mely az anti-Krisztus országát jelképezi, s mely az utolsó
Zak.10.5. időben fennálló országokat meghódítja s magának bár rövid időre a
Dán,7.8. világuralmat kivívja.

Dan.1.18. j. Erre biztatja őket ez a próféta is: "Kelj fel és nyomtass Sion
leánya, mert a te szarvaidat vassá teszem és körmeidet rézzé teszem,
hogy sok népet eltiporj és az Urnak áldozd az ő ragadományát

Mik.4.13. és az ő erősségét az egész föld Urának." Az értelmező szerint a választ
tott nép, nyomtató ökor képe alatt felhivatik ellensége legyőzésére és
megsemmisítésére" s akkor lesznek Jákób maradékai a nemzeteknél, a sok

Mik64.18j. nép között, mint az oroszán az erdei vadak és mint oroszán kölyök a
juhnyájak között, mely átmenőben tiporj és ragad, nincs ki tőle megszaba-
Mik.5.8. ditson."

A katolikus Egyház értelmezése szerint itt értendő a végső
Mik.4.18j. győzelem a kereszténység üldözői felett, de a szószerinti értelem a
testi zsidóság szomorú hivatását is félre nem magyarázható módon maga-
ban foglalja, melynek szintén teljesezni kell.

De bármily visszásnak tűnik is fel első pillanatra, hogy az
Ur, a pogányok és zsidók egy és ugyanazon Istene, saját népeit és nemze-
teit a zsidók által pusztítja és bünteti, ez még sem igazságtalan és
jogtalan ítélet, mert nem érdentelenül éri a népeket a büntetés, hanem
csakis megérdemelt fenyték gyanánt. Mert amely nép Istenhez hű marad,
annak nincs bántódása, csak annak, mely Istenétől s az ő parancsaitól elp-
pártol. És e tekintetben még Izrael népe maga sem kivétel az Ur igaz-
sága előtt, mert a büntetést ő is épen úgy kiveszi az Ur kezéből, mint
a többi népek. Külömbőség csak az, hogy míg a többi népek, nyelvek és nem-

zetek bűneik miatt a teljes eltöröltetésben is részesülhetnek, vagyis nyomtalanul eltűnnek a föld színéről mint a hunok, avarok, gepidák, szumirok stb. vagy pedig a felismerhetetlenségig átalakulnak, mint a görögök, rómaiak frankok, stb. addig a zsidó nép örökké megmarad a maga változhatatlanságában hurcolván e nemzedéknek vigasztalásait vagy lesújtó lelki maradoszásait.

VI. fejezet.

A népek balsorsa.

A népek tehát saját hibáik, bűneik miatt esnek a zsidóknak, mint Isten büntető ítéletei végrehajtóinak kezébe. Világosan megjelöltetnek azok a bűnök is, melyek miatt az Ur eltörli a nemzeteket. Eféle bűnök a tűz tisztelete, jövődó mondás, álmokra és előjelekre való vigyázás, varázslás, bűbájlás, ördöngösöktől való tanács-kérés, uzsora, paráznaság,

Móz. V. 18. hypnotismus, spiritismus, szerencse-játékok s általában az erkölcsi szalo. bályoktól való eltérés s saját tévedéseinek való ragaszkodás. Hogy a

Joz. 23. 12. nép saját hibája miatt érdemli ki a büntetést s a zsidóktól való meg- aláztatást, mutatják e szavak: "Mert az Ur végzése volt az, hogy megkemé- nyedvén szívők, hadakozzanak Izrael ellen és elessenek és semmi kegyel-

Joz. 11. 20. met ne érdemeljenek!" Ugyanazt az eszmét fejezik ki Mózes azon szavai, melyek Izraelt alázatosságra intik: "De ne mond szívedben, mikor a te Urad Istened eltörli őket színed előtt: Az é^g igazságomért hozott be

Móz. V. 9. 4. engem az Ur, hogy birjam a földet, holott a nemzetek istentelenségeik Joz. 10. 30. miatt töröltettek el!" Azért még ma is világosan látni, hogy azokban az országokban legnagyobb a zsidók nemzet-rontó pusztításai, melyek

32. 42. legtávolabb tértek az Ur egyedül üdvözítő religiójától a katholicismus- tol s elszakadtak annak hitbeli egységétől/pl. Oroszország, szabadkőmű- ves páholya./melyek pedig hűek maradtak hozzá, azok letudták rázni a földalatti összeesküvők maffiait/pl. Oroszország. Spanyol-ország/

Már Artexerxes perzsa király kormányja észrevette a zsidók nemzet-bomlasztó jellemét, minek bizonyosságát tartották e nagy király parancsának szavai, melyek így jellemzik a zsidókat: "Egy Ámán nevű, ki bölcseséggel és hűséggel a többi felülhaladta és a király után másod- dik vala jelenté nekem, hogy az egész föld kerektségén egy nép van el- széledve, mely új törvényekkel él és minden nemzetek szokása ellen, cse- lekedvén, a királyok parancsait megveti és minden nemzetek egyességét vissza vonásával felbontja. Mit midőn megértettünk látván, hogy egy pár- tos nemzet mindennemű emberek ellen gonosz törvényekkel él és a mi parancsaink ellen jár és háborgatja az alattunk való tartományok bé- Eszter. 13. kéjét és egységét: Meghagytuk, hogy a gonosz emberek egy napon poklokra 3-7. szállván adják meg biradalmunknak békességét, melyet megháborítottak vala."

Ugyanaz a hang és meggyőződés csendül ki ezen már évezredek előtt elhangzott szavakból, mint aminő panaszos kitérősekből tevődött

össze például, hogy másat ne említsünk, csak a Numerus clausus körül zajongó harc, mely a végtetekig hevit fiatal egyetemi tanulókat és tapasztalt, tudós egyetemi tanárokat és bölcs politikusokat. De ha a viszony még ma sem szűnt meg a nemzetek és a zsidók között, és ha a zsidók ellen indított progromok ép oly balul ütnek ki, mint Amán vállalkozása, ez csak azt bizonyítja, hogy a nemzetek politikusai nem ismerik azokat a rendszabályokat, melyek e néppel szemben sikerre vezethetnek. Mert az ő ügyük nem világi bölcsességgel és eszközökkel, hanem csupán az Írások alapján rendezhető. Ebből a szerepkörből, mely a népek büntetésében áll, következik az a feladat, hogy a zsidók más népek vallási intézményeit tegyék tönkre. Ez természetes is, mert ha a zsidó nép hivatása az egy igaz Istenben való hitnek és istentiszteletnek fenntartásában és közvetítésében állott, akkor az ő környezetükben és fennhatóságuk alatt lévő területen más vallás és istentisztelet meg nem állhatott, különben eltértek volna eredeti hivatásuktól.

Oszövetségi könyveink erre vonatkozólag számos rendelkezést tartalmaznak, melyek minden pogány kultusz irtására vonatkoztak: Pl. "Forgassátok mindazon helyeket, melyeken a pogányok, kiknek birtokába jöttek, tisztelték isteneiket, a magas hegyeken és halmokon és minden leveles fa alatt. Hányjátok el oltáraikat és törzeteik össze szobraikat, égessétek meg tüzzel berkeiket és zuzzátok össze bálványaikat, irtsátok ki azon helyekről neveiket."

Különösen pedig Jákob fiának Jozsefnek és az ő fiainak jutott az áldás kiosztásakor az a feladat, hogy mint a szarórru, szarvaival hányja a pogányokat a föld végéig. Jozue ezzel a jelszóval küldi Jozsef háza népét pusztításra: "Irts magadnak és tisztíts lakásra való térséged."

Zabulonnak jutott ugyanakkor az a szerep, hogy példájával nemcsak azokat a nemzeteket, kikkel viszonyban volt, hanem az idegen népeket is a templom hegyre vonzás, hajózás és tengeri kereskedés által meggazdagodjék.

És így minden fiúnak ki osztotta ősatyánk, Jákob a szerepet áldás formájában, mely azóta folyton él és folyton teljesebbik nagyobb és nagyobb gyűrűkben, hatáskörökben. - mindezeknek végső gondolata: "Boldog vagy te Izrael.. megmagadnak téged ellenségeid, de te nyakukra fogsz hágni.. az ellenségek nizelegni fognak neked, fondorkodni fognak ellened, de te magasaikra fel fogsz hágni." Ezen áldásoknak értelmezését nemso-kára azok elhangzása után gyakorlatban bemutatta Jozue az ígért földének öt királyát semmisítvén meg. Miután pedig elfoglalta az ígért földét s meg tette a föld boldog birására összes intézkedéseit halála előtt így szólt alattvalóinhoz: "Most tehát hányjátok körületek az idegen isteneket és hajtsátok sziveitek Izrael Urához Istenéhez,"

Ugyanezt olvashatjuk másutt is: "És monda az Ur angyala, megesküdtem atyáitoknak és megígérttem, hogy veletek kötök friggyemet föl nem bontom mindörökre, csak ne lépjétek szövetségre e föld lakóival, hanem rontsátok le oltáraikat."

Ezen parancs alapján cselekvé Aza király azt, ami jó és ked-

ves vala az ő Istene színe előtt és lórontá az idegen tisztelet ol-
tarait és a magas helyeket és összetörte a pepszobrokat és a berke-

Krón. II. 14. ket kivágá.

Ugyanez a lelkület csendül ki Debhora inlelet diadal éneké-
ben, midőn így kiállt fel: "Tapodd el én lelkem az erőseket," azokat kik

Birá. 5. 21. magokat erőseknek tartják.

Azt az eszmét pedig, hogy miképpen hajtja végre az Ur az erő-
sek megsemmisítését a gyengék által, gyönyörűen példázza Dávid és Gó-
liát párviadala, mely előképe az utána következő kor minden ide vonat-
kozó eseményeinek,

Kir. I. 17.
40.

Ugy, hogy az már egész közmeggyőződésre vált az Izraeliták kö-
zött, hogy ahává a felindult szívű zsidók bejutnak, ott minden elvesz

Bir. 18. 25. az idegenek egész házával.

Ezek alapján tisztán látható a zsidók határozott hivatása,
mely az idegen, nem zsidók népek istentiszteletének erőszakos pusztí-
tásában és feldulásában áll, miből egyszersmind kialakult minden idegen

Kir. I. 31. 9
" 17. 46.

ellen folytatott küzdelemnek istentiszteleti jellege, ami más szóval
azt jelenti, hogy ha a zsidó ember egyénenként és egyesületeiben a nem

zsidó születésű emberek ellen jár el az életnek bármely vonatkozásaiban
és bármily eszközökkel ezt ő istentiszteletből, vagyis azon meggyőző-
désből, hogy ezzel istenének tesz kedves szolgálatokat. Ezt a felfogást
maga az Üdvözítő is kifejezi mondván: "A zsinagógákból kizárnak tite-
ket; sőt eljön az óra, hogy mindaz ki megől titeket, szolgálatot véi ten-

Ján. 16. 2. ni az Istennek."

Ne csodálkozzék tehát senki azon, ha a testi körülmetélkedés-
ből való semita emberek, vagy másként, Abrahám testi fiai, vagy még más-
ként az Ószövetség anyagi, betű szerinti értelmében élő s gondolkodó
embernek legfontosabb legtávolabbi; de titkon s ha lehet nyíltan égo
célja minden más templomnak mozivá, istálóvá profán épületté való át-
alakítása, a hitoktatás kiküszöbölése, a vallásnak privát ügyé való
degradálása s mihelyt a politikai helyzet megengedi a katolikus val-
lás üldözése és a papok kivégzése s a hiveknek adófizetővé rabszolgák-
ká való lesüllyesztése. Ezt a ^{testi} kommún szervezete alatt Magyarországon,
bolsevismus neve alatt Oroszországban Abrahám testi ivadéka, De ez csak
az ószövetségi törvények s parancsok következetes keresztülvitele, mert
reá nézve minden más vallás bálványozás, mely eltér az Ószövetség betűit
től, ezt pedig irtani ugyan e törvények értelmében irtani kutyaköteles-
sége. Ennek a népnek az Ur gyönyörű hivatást adott, midőn elrendelte,
hogy hordozója és terjesztője legyen az Isten igéjének, az igetörvény-
nek s ez által a népek elseje s mint ilyen törvényeiben, történetében
szertartásaiban az emberiség sorsának előképezője legyen, hogy mind-
annyian tőle vegyék át a kinyilatkoztatás tanításait. Es boldog míg ő
maga is tanul mindezekből, de jaj neki, ha ő példakép léven, nem tanul és
nem fogadja be a kinyilatkoztatás folytatólagos igazságait és így ki-